

Gáivuona suohkan Kåfjord kommune Kaivuonon komuuni

ÁLBMOT- JA EALÁHUSOVDÁNEAPMI NOTÁHTA

NOTAT OM BEFOLKNING- OG NÆRINGSUTVIKLING

07.11.2019

1. Innhold

2. Sammendrag	3
3. Innledning	4
3.1 Definisjoner	4
4. Bakgrunn	6
4.1 Kommunens roller	6
4.2 Hvor tallene kommer fra	6
4.3 Sett fokus	7
4.4 Målsetting	7
4.5 Gjennomførte tiltak	8
5. Befolkning	9
5.1 Folketall og demografi	9
5.2 Endring i alderssammensetning	11
5.3 Gjennomsnittsalder	12
5.4 Fødselsoverskudd	12
5.5 Inn-/utflytting	14
5.6 Husholdninger	16
5.7 Utdanning	17
5.8 Privatøkonomi	20
5.9 Pensjon og trygd	23
5.10 Boligsituasjonen	25
6. Arbeid	31
6.1 Sysselsetting i alt	31
6.2 Sysselsatte fordelt på aldersgruppe	32
6.3 Antall helt arbeidsledige	33
6.4 Aldersbæreevne	34
6.5 Pendling og arbeidsmarked	34
6.6 Sykefravær	36
6.7 Næring bedrift	37
7. Arealer og infrastruktur	43
7.1 Næringsareal	43
7.2 Boligareal	43
7.3 Fritidsboligareal	44
7.4 Infrastruktur	44
8. Vurderinger, anbefalinger	45
8.1 Det lokale handlingsrommet - hva kan gjøres i Kåfjord?	45

2. Sammendrag

”Å være et livskraftig og levende lokalsamfunn for alle innbyggere. Det skal dermed legges til rette for variert og attraktivt næringsliv, samt et godt livsløp for hele befolkningen som bygger videre på vår egen kultur og tradisjoner.”

Kåfjord kommunes visjon

I visjonen vil utviklingstrekk knyttet til befolkningsutviklingen, antall og sammensetning, og nærings- og arbeidsplassutvikling, og sysselsetting være viktige vurderingstema. Mange andre kommuner har i sitt arbeid med utviklingen av sitt lokalsamfunn forankret sitt utviklingsarbeid i utfordringer knyttet til de samme tema.

I en tid i Norge hvor økningen i folketallet har vært historisk høy opplever Kåfjord befolkningsnedgang. Det er en negativ fødselsbalanse og det flytter flere ut fra Kåfjord enn det flytter inn.

Flyttebalansen har vært hjulpet til det positive av asylmottak, men når dette er avviklet er tallene igjen røde. Det er vanlig i Norge at flyttemønstre henger nøye sammen med utviklingen i antallet arbeidsplasser.

Kåfjord kommune er midt i eldrebølgen. Gjennomsnittsalderen er høy sammenliknet med andre kommuner, og som andre steder er man bekymret for hvem som skal sørge for de eldre med skattepenger og omsorg. Den yrkesaktive andelen blir stadig lavere og det blir flere eldre. Dette preger store deler av distrikts-Norge.

Utdanningsnivået i Kåfjord er lavt, men gradvis stigende. Utdanning og lønn henger sammen, og Kåfjordingene har tilsvarende lav gjennomsnittsinntekt. Gjeldsnivået henger gjerne også sammen med inntektsnivået, og for Kåfjord er gjeldsnivået naturlig lavt.

Kulturlivet er rikt og preget av sterke institusjoner og lange tradisjoner. Aktivitetsnivå på festivalfronten er høyt, med urfolksfestivalen Riddu Riddu som har fire heltidsansatte, fiskefestival ved fjorden og isfiskekonkurransen på fjellet. Husflidstradisjonene står sterkt med flere lag og egen rokkefestival. Her er fem idrettslag og aktivt friluftsliv organisert gjennom stor frivillighet i Nord-Troms friluftsråd.

Næringslivet i Kåfjord opplever i liten grad nyetablering i de tradisjonelle næringene som jordbruk og fiske, og antall aktive gårdsbruk er nedadgående. Det er likevel mangel på dyrka mark i enkelte områder og flere ønsker de kunne drive større. Fiskeriene svinger med forekomsten og det er nå ni-ti båter som deltar på vinterfisket i Finnmark. Fiskemottakene i Djupvik og Manndalen drives med små marginer og med offentlig driftsstøtte.

Det har vært god vekst innen bygg og anlegg – godt hjulpet av de store offentlig finansierte utbyggingsprosjektene i kommunen med tunneller, skredforebygging, veier og helsetun. Det er stadig nye etableringer av virksomheter og gledelige tilskudd innenfor kompetansearbeidsplasser.

Alle disse statistikkene og analysene leder frem til noen spørsmål som må besvares for å stake ut veien videre:

- Hva skal til for at folk skal velge å bosette seg i Kåfjord?
- Hva skal til for å skape attraktive tilbud for besøkende?
- Hvorfor skal bedrifter etablere seg i Kåfjord og hva skal til for å skape flere kompetansearbeidsplasser?

3. Begrepsforklaring

Ved utarbeidelsen av et slikt notat blir det brukt forskjellige ord, uttrykk og begreper for å beskrive ulike tema som blir belyst gjennom arbeidet. Gjennom arbeidet til Telemarksforskning ble vi introdusert for ord som bostedsattraktivitet og strukturelle forhold for å beskrive samfunnets utvikling. Gjennom statistikkanalysen og annen litteratur kommer begreper som arbeidsmarked-sintegrasjon og aldersbæreevne frem som beskrivende uttrykk.

Under er noen av de sentrale begrepene brukt i notatet forklart nærmere.

3.1 Begrepsforklaringer

Integrert bo- og arbeidsmarkedsregion. Dette er ikke en administrativ region, men en region som manifesterer seg ved varig menneskelig samhandling innen et geografisk begrenset område. Transportøkonomisk institutt skriver at bo- og arbeidsmarkedsregioner (BA-regioner) er en form for økonomiske regioner, der samhandlingen det er snakk om handler om arbeidsmarkeds-integrasjon og eventuelt felles tjenestebase for innbyggerne. En BA-region kan dermed forstås som en region med felles markeder for arbeidskraft og arbeidsplasser, der innbyggerne ikke trenger å flytte eller bruke vesentlig tid på å reise for å arbeide. Dette er utgangspunktet for denne inndelingen.

Bostedattraktivitet. Et sted har bostedsattraktivitet når det er flere som bosetter seg der enn forventet. For å oppnå bostedattraktivitet må kommunen gjennomføre tiltak som fører til at der er flere som bosetter seg i kommunen, enn det som er forventet i årene fremover.

Bedriftsattraktivitet. Et sted har bedriftsattraktivitet når det skapes flere arbeidsplasser enn forventet. For å oppnå bedriftsattraktivitet må kommunen legge til rette for bedriftsetableringer som gir mer vekst i antall arbeidsplasser enn det som er forventet i årene fremover.

Besøksattraktivitet. Et sted har besøkssattraktivitet når det skapes flere arbeidsplasser enn forventet innen besøksnæringene. For å oppnå besøksattraktivitet må kommunen legge til rette for etablering og utvidelse av arbeidsplasser i besøksnæringene som går utover det som er forventet. Besøksnæringene er alt fra dagligvarebutikker til overnattingssteder og opplevelsesbedrifter.

Strukturelle forhold. I denne sammenhengen tenker vi på forhold som er utenfor vårt handlingsrom – forutsetninger vi som kommune ikke kan påvirke, men som påvirker utviklingen. Her tenker vi på forhold som er egnet for regional- eller nasjonalpolitiske tiltak og naturgitte forhold - demografiske-, geografiske- og geologiske.

Median er et mer treffsikkert mål for å finne ut av hva som er «midt på treet» enn gjennomsnitt. Median får en f.eks. ved å telle opp hvor mange som har inntekt, og så se på hvor stor inntekt den som ligger i midten av denne rekka har. På den måten vil ikke personer med svært stor inntekt i stor grad påvirke hva som er midt på treet.

Matrikkelen er Norges offisielle register over fast eiendom, herunder bygninger, boliger og adresser. Matrikkelen er ett av landets tre basisregistre, sammen med Enhetsregisteret og Det sentrale folkerregisteret.

Bærekraftbegrepet. Økonomisk bærekraft handler om hvor lenge virksomheten klarer seg på lang sikt, ikke minst om foretaket har et stabilt marked for sine produkter og tjenester. Sosial bærekraft viser til arbeidsforholdene. Gode arbeidsbetingelser og innsats mot korrupsjon inngår i dette. Miljømessig bærekraft handler ikke bare om bedriftens kjernevirksomhet, men også om hvordan foretaket påvirker miljøet gjennom hele sin verdikjede.

Aldersbæreevne. Aldersbæreevnen viser forholdet mellom den yrkesaktive befolkningen og den eldre delen av befolkningen, og er viktig for framtidens økonomiske bæreevne og for velferdstilbud og helse- og omsorgstjenester.

Attraktivitetenes sammenheng. Det er viktig å forstå man ikke trenger å inneha alle typene attraktivitet. Som beskrevet under kapitlet om pendling kan man ha høy bostedsattraktivitet, samtidig som man har lav bedriftsattraktivitet, hvis mange bor i Kåfjord, men jobber utenfor kommunen.

4. Bakgrunn

Kåfjord møter samfunnsmessige utfordringer i det daglige. Kommunen har som mål å stimulere til god og positiv utvikling av lokalsamfunnet, og vil jobbe for å opprettholde arbeidsplasser og folketall. Dette dokumentet er laget for å beskrive og analysere dagens situasjon og skape interesse og engasjement for å løse utfordringene med vekst og utvikling.

Dokumentet har tre hovedavsnitt, innledning og bakgrunn, statistikkdel og til sist et avsnitt med vurdering og anbefalinger.

Kåfjord en liten kommune. 991,18 km² med i underkant av 2100 innbyggere. Den ligger midt i Nord-Troms og grenser til fjellet i Finland. Kåfjordingene har Tromsø som sin by og godt samarbeid med nabokommunene. Fjorden er preget av bratte og høye fjell og E6 som virker å bli en mer og mer populær europavei. Kåfjord kommune har store utfordringer knyttet til ulike naturfarer som f.eks. kvikkleire, snøskred, jordskred, sørpeskred, fjellskred, steinsprang, flomfare osv. Dette tas hensyn til i kommunens planarbeid, beredskap, areal mv.

Gjennom kommunens arealplan opplyses fremkommer opplysninger om ledige og ferdigregulerte næringsarealer i alle kommunedeler. I arbeidet med arealplanen ble det også tilgjengelige boligtomter gjennomgått. I følge planen er det tilgjengeligheten til tomter for eneboliger stor nok til å dekke behovet i kommunens deler. Planen peker videre på utfordringer knyttet til alternativer til eneboliger som boform, utleie, små leiligheter mm.

Gáivuotna Kåfjord har inn til nå ikke vært en typisk hyttekommune med stor etterspørsel etter tomter for fritidsbebyggelse. Vedrørende areal til hytter, fritidshus opplyser arealplanen at det finnes noen etablerte hyttefelt, men hovedsakelig blir fritidsbebyggelsen oppført på tomter som er blitt fradelt fra familiens eiendom. Kommunen

ikke avsatt arealer til hyttebygging men peker på at vil det være opp til de enkelte grunneierne å se på mulighetene til formålet.

Næringsveiene i Kåfjord har vært preget av jordbruk og fiske ofte i en eller annen kombinasjon med annen lønnsinntekt. I kommunen er det også lange tradisjoner innen bygg og anleggsvirksomheter. Fortsatt er en relativt stor andel av bedriftene knyttet til bygg og anleggsbransjen. Svært mange av innbyggerne har hatt sitt arbeid innen dette feltet og da ofte med lange pendlingsveier. I kommunen har det i siste årene vært fokus på utvikling av reiseliv og kulturnæringer. Kommunen har sammen med andre gjort flere tiltak for å legge til rette for utviklingen av besøksnæringen. Den desidert største virksomheten er Kåfjord kommune med 260 sysselsatte fordelt på 210 årsverk. Av disse utgjør kvinneandelen 72 %.

Befolkningsmessig hører kommunen inn under begrepet «småkommune». Befolkningsutviklingen har vært preget av tilbakegang, i likhet med de aller fleste disktriskommuner.

4.2 Hvor tallene kommer fra

Statistikksamlingen er produsert våren 2019 og basert på nyeste tilgjengelige statistikk. Hovedkilden er nettstedet kommuneprofilen.no som lager grafiske fremstillinger og tabeller av data hentet fra Statistisk sentralbyrå, SSB.no. Sammenlignin-

ger er i hovedsak gjort med Nord-Troms 4, kommunene Kåfjord, Nordreisa, Skjervøy og Kvænangen.

4.1 Kommunens roller

Kommunen har ulike roller innenfor samfunns- og næringsutvikling, bla:

- Gjennom kommuneplan legge til rette for bruk av arealer, (arealplan, kystzoneplan, reguleringsplaner mv)
- Gjøre investeringer og/eller stimulere til tiltak for bo – næringsrettet infrastruktur, (boligområder, næringsarealer, samferdsel, bredbånd, vann-/avløp, mm)
- Gi råd og veiledning i forbindelse med bedrifts- og arbeidsplassetableringer, (førstelinjetjeneste).
- Forvaltningsoppgaver tilknyttet næringsvirksomhet, byggetillatelse, bruksendringer, løyver, sikringstiltak m.m.
- Forvalte ulike tilskuddsmidler, (næringsfond, næringslån, Smil-midler, landbruk mm)
- Inspirere til oppstart og bidra til å bygge nettverk

4.3 Sett fokus

Det er skrevet mye om utvikling i kommuner. Telemarksforskning bruker blant annet tre former for attraktivitet når de skal analysere og beskrive vekst på steder.

4.3.1 Attraktivitet

Bedriftsattraktivitet er når bedrifter produserer mer varer og tjenester som selges utenfor regionen eller utenfor landet enn man skulle forvente.

Eksempler her kan være varer fra landbruk, fiske, all form for industri og teknologiske tjenester.

Besøksattraktivitet handler om besøksnæringene. Det er kjøpekraft som kommer utenfra med personlig oppmøte på stedet. Det er næringsaktivitet skapt av at kunden må møte opp personlig. Butikkhandel (ikke internetthandel), servering, overnatting, opplevelser og personlige tjenester er bransjer som vi regner som besøksnæring. Årsaken til at vi velger å isolere besøksnæringene, er at de vil reflektere om et område er attraktivt å besøke.

Bostedsattraktivitet. Noen steder har en svakere utvikling av arbeidsplasser, men en bedre befolkningsutvikling enn hva arbeidsplassutviklingen skulle tilsi. Da sier vi at de har positiv bostedsattraktivitet.

Man vil skape vekst ved å øke attraktiviteten samlet sett. Man vil ha vekst i antall bedrifter som gjør annet enn å serve kommunens egne innbyggere - man vil at folk utenfra skal komme hit og bruke pengene sine her og man vil at folk skal slå seg ned her og trives, selv om de må jobbe andre steder.

4.3.2 Handlingsrom

Det er ikke alt som kan gjøres noe med i en kommune. Dette kaller vi strukturelle forhold – forutsetninger for det man holder på med. Innsatsen lokalt eller regionalt må settes inn på de forhold som en kan gjøre noe med. Man må øke attraktiviteten for å få til vekst og innsatsen må få en virkning.

Ett eksempel: I en overgang fra tradisjonelle næringer til mer tjenesteproduserende næringer bør en ikke bruke energien på forhold en ikke har noen direkte påvirkning på. Om klimaet endrer rammebetingelsene kan en ikke bruke all energien på å motvirke dette, selv om det også er viktig - men man må sørge for at en omstiller sin virksomhet til nye forhold.

4.4 Målsetting

I planlegging av samfunnsutvikling må en ha klare, langsiktige og omforente mål. Det må vites hvor en står nå for å forstå hvordan en skal gå frem.

Om utviklingen går feil vei er det en endring som må til, og dette får en til gjennom evaluering av situasjon, vurdering av mulige tiltak og tilpasning til strukturelle forhold. Hvis ett av målene er å opprettholde eller øke befolkningen må det sees på hva årsaken kan være og vurderes hvilke tiltak som kan settes i verk.

Med statistikken for Kåfjord som bakgrunn er det tydelig at Kåfjord må bli mer attraktiv. Attraktiv for bedriftsetablering og som arbeidsplass, attraktiv å besøke og attraktiv som bosted. Disse attraktivitetene må balanseres for at helheten skal bli utviklingsrettet. Hvis det for eksempel opprettes mange Airbnb-boliger eller turistutleiehus kan det være bra for besøksattraktiviteten men heller dårlig for bedriftsattraktiviteten og bostedsattraktiviteten fordi de vil konkurrere med lokalt etablert næringsliv og presse prisene på boligmarkedet for folk som vil flytte hit og bo.

4.5 Gjennomførte tiltak

Kåfjord kommune har godt utbygd infrastruktur som veier, havner, bredbånd og kommunalt tjenestetilbud i hver bygd. Kåfjord kommune har over lang tid gjennomført en rekke tiltak for å fremme positiv samfunnsutvikling:

Kommunal planlegging - samfunns- og arealdel, herunder interkommunal kystsoneplan

Stedsutvikling - Løkvoll, Birtavarre, Olderdalen, Djupvik havn, Manndalen havn

Boligutbygging - Bjørkholdt, Kåfjord boliger, Ungbo

Turist-/opplevelsesnæring - Gorza-brua, turstier, eierskap i Visit Lyngenfjord, prosjekt småsamfunnsatsing, Ishavet – Halti, eierskap i Halti næringshage, støtte til urfolksfestivalen

Riddu Riddu, prosjekt Bærekraftig besøksforvaltning, Interregprosjekt for forvaltning av naturen rundt Halti

Samferdsel og kommunikasjon - E-6 Nordnestunellen, Djupvik havn, Manndalen havn, bredbåndsdekning

Næringsutvikling – deltakelse i regionale gründerprosjekter og samarbeid med andre kommuner i regionen og kompetanse og informasjon, deltakelse i fylkesdrevne møteplasser for næringsutvikling, kursarrangementer og faste møtepunkter for reiseliv og fiske.

Utdanning – Kåfjord kommune har støttet opp om og bidratt til utviklingen av Nord-Troms studiesenter og til utvikling av videregående opplæring. Kommunen deltar hvert år på utdanningsmesse i Tromsø og i Nordreisa for å vise elever og studenter hva som er mulighetene for jobb i Kåfjord.

Samisk språk - Kåfjord kommune har siden 2014 vært innlemmet i forvaltningsområde for samisk språk. Dette har kunnet bidra til at Kåfjord har et attraktivt for samiskspråklige.

5. Befolkning

Folketallet sier noe om et sted er i utvikling. Går det ned oppfattes det som negativt og går det opp er det tegn på vekst. Bak vekst eller nedgang finner en utvikling som bidrar til endringer. Noe av utviklingen kan en påvirke lokalt og regionalt, noe må det nasjonale og internasjonale grep til å endre og noe kan man ikke gjøre noe med.

Hvorfor skal folk velge å bosette seg i Kåfjord?
Hva skal til for å øke bostedsattraktiviteten?

5.1 Folketall og demografi

I året 1987 var folketallet i Kåfjord over 2900 personer. Siden den gangen har det gått jevnt nedover, og prognosene peker i samme retning som den historiske utviklingen.

Det er viktig å forsøke å se hvordan det går med folketallsutviklingen dersom man fremskriver den trenden man har sett de siste 10 - 15 år.

Den viktigste faktoren som bestemmer befolkningsutviklingen er alder. Andre faktorer er antall døde, antall fødte og flytting

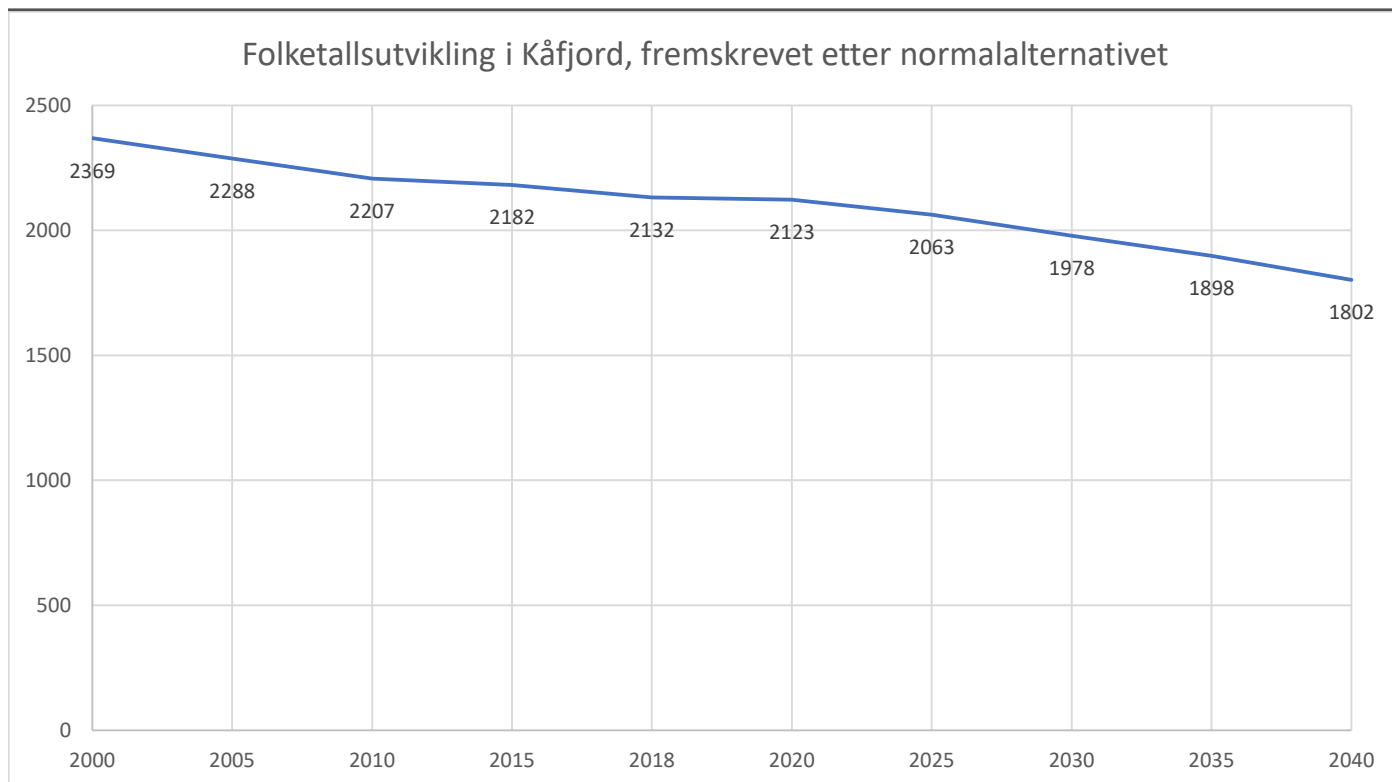
SSB har utarbeidet ulike alternativer for utviklingen i Kåfjord frem mot år 2040. Ingen av alternativene slår positivt ut for kommunen.

Klare trekk ved utviklingen er at:

- Reduksjonen i folketallet fortsetter
- Det vil fortsatt være netto tilflytting
- Fortsatt nedgang i folketallet i aldersgruppen 0-39 år
- Økning i aldersgruppen 67 år og eldre

Antall innbyggere 1. jan 2000	2369
Fødte 2000-2018	387
Døde 2000-2018	517
Fødselsoverskudd 2000-2018	-130
Innflytting 2000-2018	1365
Utflytting 2000-2018	1919
Innflyttingsoverskudd 2000-2018	-554
Innvandring 2000-2018	501
Utvandring 2000-2018	99
Netto innvandring 2000-2018	402
Samlet tilvekst fra 2000 til 2019	-272
Antall innbyggere 1. jan 2019	2097

Tabell 1. Folketallsutvikling i Kåfjord, 2000-2019.

Figur 1. Fremskrivning av folketallsutviklingen i Kåfjord.

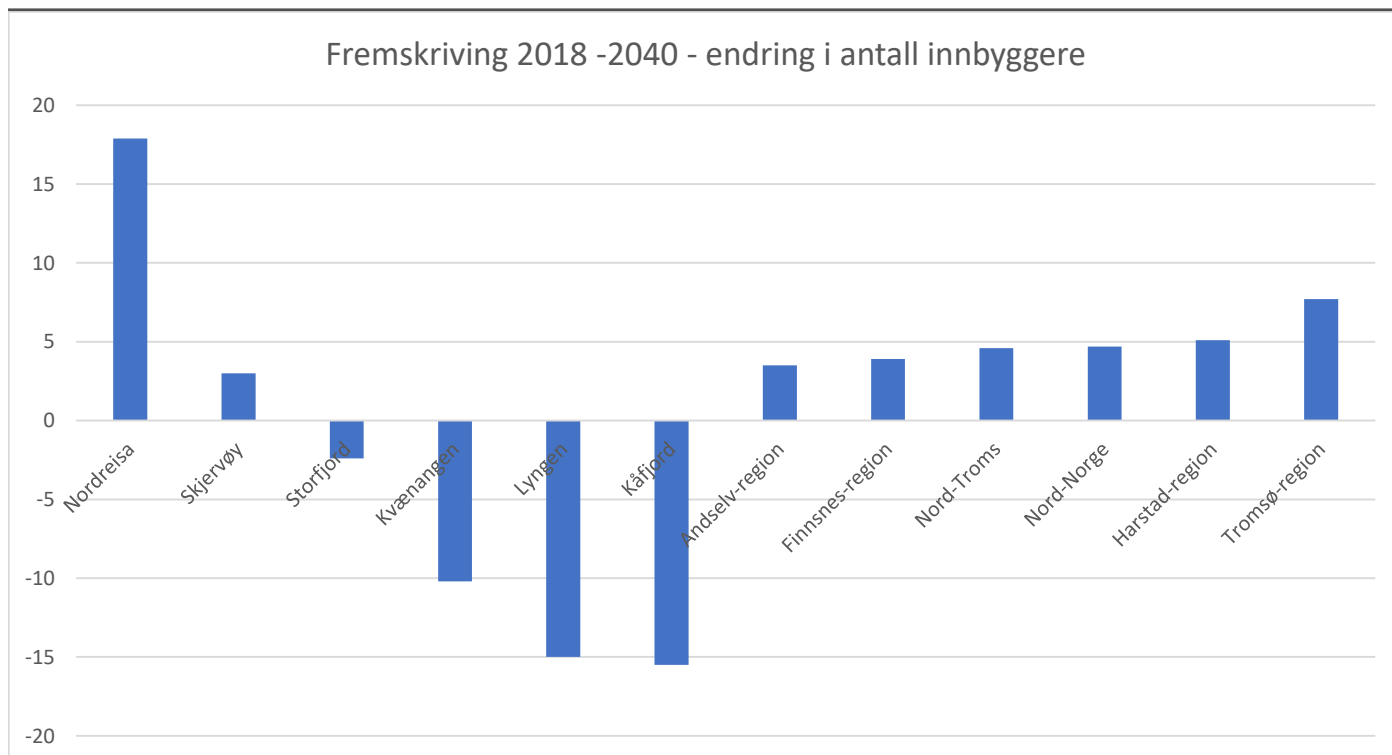
Over vises normalalternativet for fremskrivningen.

Det er utfordrende for Kåfjord at reduksjonen i folketall har vært så pass jevn over så mange år, uten å vise tegn til å avta eller stanse.

Sammenliknet med resten av Troms fylke blir ikke bildet noe bedre. Kåfjord kommer nederst når vi ser på folketallsøkningen med en reduksjon på 330 personer, noe som utgjør en nedgang på 15,5 prosent fra 2018-2040.

Kommune	Endring 2018-2040		Antall innbyggere	
	Antall	Prosent	2018	2040
Balsfjord	2 029	18,2	5 653	6 682
Nordreisa	887	17,9	4 944	5 831
Torsken	115	12,2	943	1 058
Salangen	196	8,8	2 226	2 422
Tromsø	6 448	8,5	75 638	82 086
Målselv	563	8,3	6 798	7361
Sørreisa	289	8,3	3 494	3 783
Harstad	1 993	8	24 820	26 813
Lenvik	711	6,1	11 644	12 355
Skjervøy	88	3	2 925	3 013
Skånland	23	0,8	2 994	3 017
Bardu	-81	-2	3 979	3 898
Storfjord	-44	-2,4	1 856	1 812
Lavangen	-27	-2,5	1 061	1 034
Kvæfjord	-152	-5,2	2 928	2 776
Tranøy	-108	-7	1 536	1 428
Berg	-67	-7,4	902	835
Karlsøy	-190	-8,4	2 263	2 073
Kvænangen	-125	-10,2	1 224	1 099
Gratangen	-127	-11,4	1 117	990
Dyrøy	-164	-14,1	1 165	1 001
Lyngen	-430	-15	2 877	2 447
Ibestad	-213	-15,4	1 380	1 167
Kåfjord	-330	-15,5	2 132	1 802

Tabell 2. Fremskrivning av befolkning for kommuner i Troms. 2018-2040.

Figur 2. Fremskrivning av innbyggertall sammenliknet med regioner, landsdeler og nabokommuner.

5.2 Endring i alderssammensetning

Den grafiske fremstillingen av kommunene i Nord-Troms og sammenlikning med de andre regionene viser at det stort sett er Nordreisa som bidrar til fremtidig vekst, mens Kvænangen, Lyngen og Kåfjord bidrar med betydelig nedgang.

Et annet, og svært viktig utviklingstrekk, er at befolkningen samlet sett blir eldre.

Vi ser av tabellen at utviklingen i aldersgruppene i Kåfjord går mot en eldre befolkning ifølge en normalprognose fra SSB. De to yngste aldergruppene er de to som har og vil oppleve størst nedgang. De to eneste aldersgruppene med vekst er personer over 66 og 80 år. Prognosen fra SSB sier her at i 2040 er det flere pensjonister i Kåfjord enn det er innbyggere under 40 år.

År	0-15	16-24	25-39	40-54	55-66	67-79	80+	0-66	67+
2000	20.4	10.6	19.5	20.3	13.9	11.0	4.3	84.7	15.3
2005	19.5	11.8	17.4	19.4	15.6	11.5	4.8	83.7	16.3
2010	18.0	11.6	15.5	18.9	17.5	13.5	5.0	81.5	18.5
2015	15.2	11.2	15.6	19.9	16.6	15.6	5.9	78.5	21.5
2018	14.9	10.0	16.4	18.8	16.4	16.5	7.0	76.5	23.5
2020	14.9	9.3	17.1	17.8	16.3	16.9	7.9	75.4	24.8
2025	14.0	9.3	16.1	16.4	17.4	18.1	8.6	73.2	26.7
2030	13.7	8.8	14.8	16.0	18.0	17.9	10.9	71.3	28.8
2035	13.3	8.4	13.9	17.2	15.4	18.7	13.1	68.2	31.8
2040	12.8	7.8	13.7	17.3	13.9	20.5	14.2	65.5	34.7

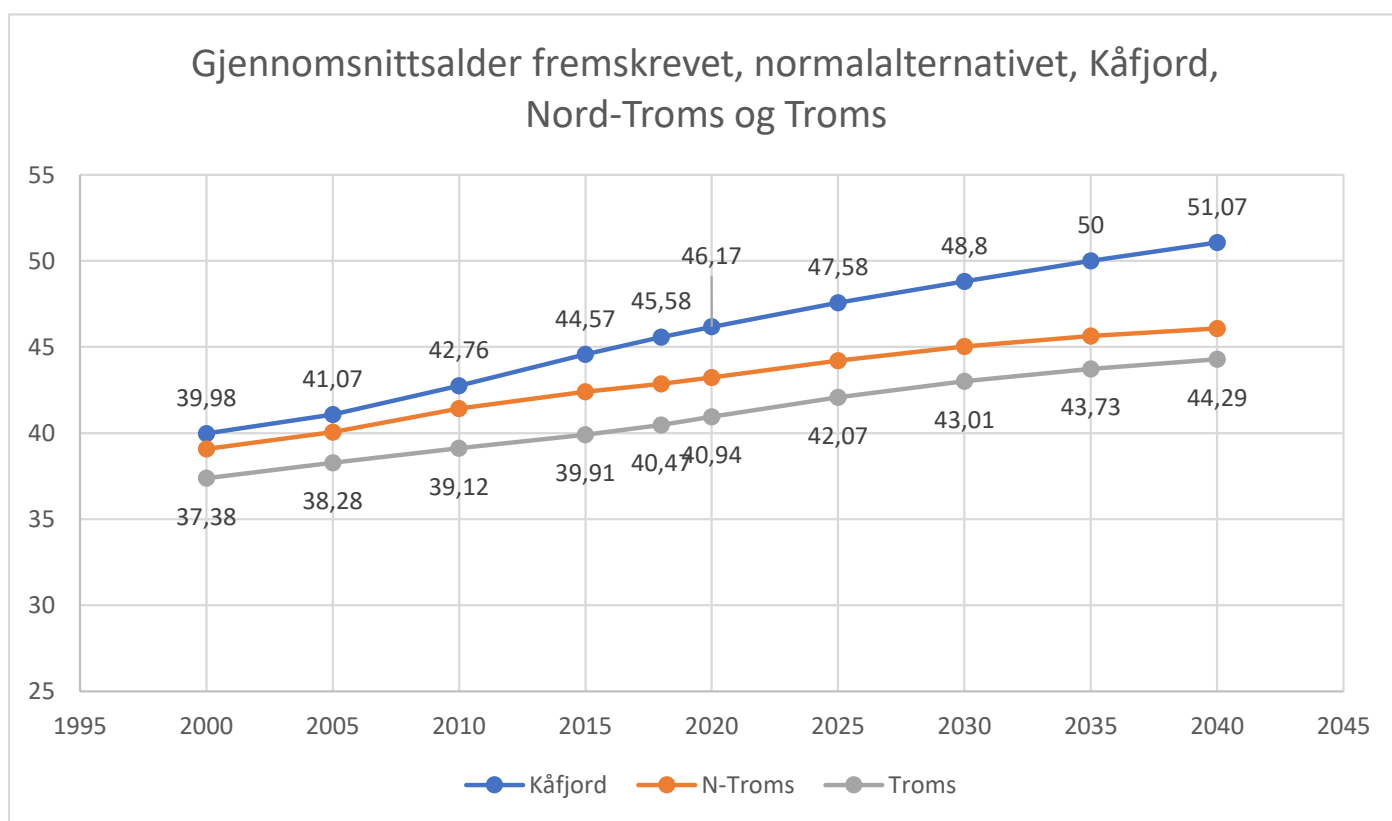
Tabell 3. Endring i alderssammensetning i Kåfjord kommune.

5.3 Gjennomsnittsalder

Gjennomsnittsalderen for innbyggere i Kåfjord ser ut til å øke raskere i årene fremover enn for innbyggere i Nord-Troms samlet.

Det er store utfordringer med den raskt aldrende befolkningen. Det mest krevende er å skaffe den offentlige finansieringen som må til for å møte eldrebølgen. Det blir flere som trenger hjelp og færre som bidrar til å finansiere den.

NOVA-forsker Heidi Gautun tror rekrutteringen av sykepleiere til eldreomsorgen vil bli en av de største utfordringene. Eldreomsorgen vil slite med å rekruttere og beholde utdannet personell. Det vil kunne føre til at helse- og omsorgstilbudet til eldre blir dårligere, og dermed vil presset på familien øke, samtidig som det er fare for at flere eldre blir isolert hjemme uten å få hjelp.

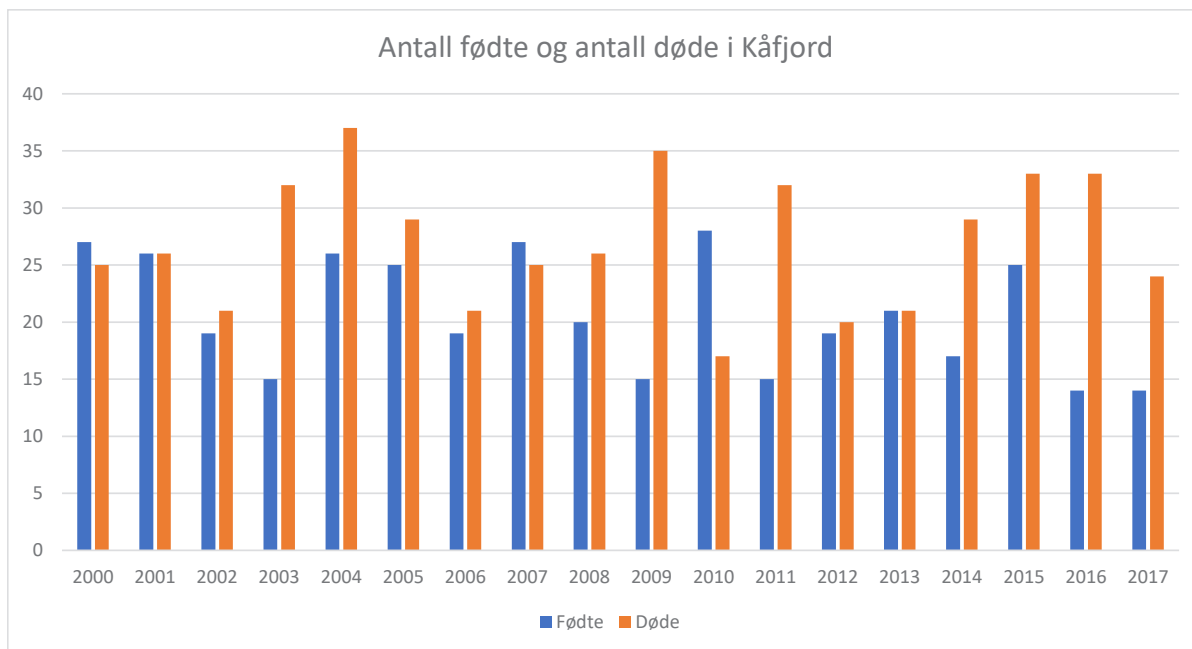
Figur 3. Fremskrevet gjennomsnittsalder sammenlignet med Troms og Nord-Troms.

5.4 Fødselsoverskudd

Fødselsoverskudd er fødte minus antall døde. Et negativt fødselsoverskudd betyr at det blir født færre mennesker innen et område enn antallet som dør. Fødselsoverskuddet er synkende i Norge i perioder, og folketallsveksten vi har, hadde ikke skjedd uten innvandring. Det er store regionale forskjeller. I Oslo skyldtes folketallsveksten for 2018 i all hovedsak fødselsoverskuddet, mens det i Akershus skyldtes innvandring.

Tidsånden for vår tid er at kvinner tar mer ut-

dannelse enn tidligere, får færre og senere barn. I 1970 fikk norske kvinner 2,5 barn i gjennomsnitt. Tallet for 2018 er, ifølge SSB, 1,56.

Figur 4. Antall fødte og døde i Kåfjord kommune.

Antall fødte og døde i Kåfjord svinger fra år til år, og det er flere som dør enn som blir født de fleste årene.

Om vi ser på Troms fylke samlet, så er det kun seks kommuner som har lavere fødselsoverskudd pr. 1000 innbyggere enn Kåfjord (-7,6)

Kommune	År	Pr. 1000			Antall		
		Fødte	Døde	Fødsels- over-skudd	Fødte	Døde	Fødsels- over-skudd
1924 Målselv	2018	12,8	7,6	5,1	87	52	35
1902 Tromsø	2018	11,8	5,3	6,5	900	407	493
1903 Harstad	2018	10,1	8,5	1,6	250	211	39
1922 Bardu	2018	10	7,5	2,5	40	30	10
1941 Skjervøy	2018	9,2	12	-2,7	27	35	-8
1925 Sørreisa	2018	8,9	5,4	3,4	31	19	12
1931 Lenvik	2018	8,4	8,7	-0,3	98	102	-4
1938 Lyngen	2018	8	11,2	-3,1	23	32	-9
1942 Nordreisa	2018	7,9	8,7	-0,8	39	43	-4
1927 Tranøy	2018	7,9	12,5	-4,6	12	19	-7
1933 Balsfjord	2018	7,8	12,9	-5,1	44	73	-29
1936 Karlsøy	2018	7,5	10,6	-3,1	17	24	-7
1940 Kåfjord	2018	7,1	14,7	-7,6	15	31	-16
1911 Kvæfjord	2018	6,9	9,7	-2,8	20	28	-8
1926 Dyrøy	2018	6,1	13,9	-7,8	7	16	-9
1943 Kvænangen	2018	5,8	15,7	-9,9	7	19	-12
1929 Berg	2018	5,6	10,1	-4,5	5	9	-4
1923 Salangen	2018	5,4	8,2	-2,7	12	18	-6
1913 Skånland	2018	5,3	10,7	-5,3	16	32	-16
1917 Ibestad	2018	5,1	14,5	-9,4	7	20	-13
1920 Lavangen	2018	4,8	15,2	-10,5	5	16	-11
1919 Gratangen	2018	4,5	9,9	-5,4	5	11	-6
1939 Storfjord	2018	3,2	13	-9,7	6	24	-18
1928 Torsken	2018	2,1	14,9	-12,8	2	14	-12

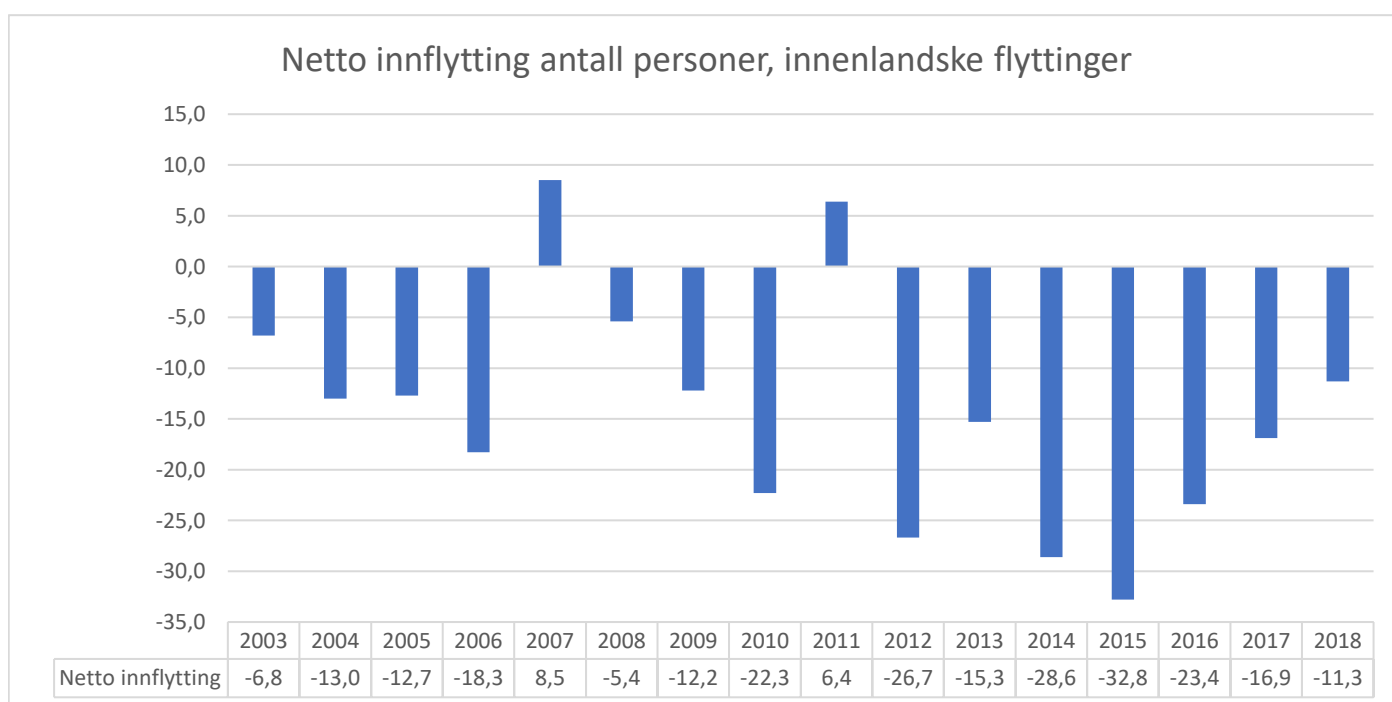
Tabell 4. Fødselsoverskudd sammenlignet med kommuner i Troms.

5.5 Inn-/utflytting

Det normale er at ungdommen flytter vekk fra hjemstedet og etablerer seg for en kortere eller lengre tidsperiode. Ungdom søker gjennom dette det som betegnes som attraktive arbeidsplasser som finnes i større sentra eller byer. Det sentrale er hvor familier etablerer seg. Det regionale arbeidsmarkedet må tilby attraktive jobber for unge mennesker av begge kjønn for å flytte til eller å bli boende. Muligheten for å kunne drive kombinasjonsnæringer er også viktig i rekrutteringen.

Det betyr at man i lokalsamfunnet må klare å skape omkring et halvt årsverk og så blir syssel-satt i annen lokal eller regional næring. Koblingen mellom lokale løsninger og utviklingen av arbeidsmarkedet i deler av Troms vil få innvirkning på lokal rekruttering.

Det flytter flere ut av Kåfjord enn inn. Siden år 2003 har det kun vært to år med et lite overskudd i flyttebalansen – det siste i 2011. Dette er tall på hvor mange som flytter internt i Norge til og fra Kåfjord.

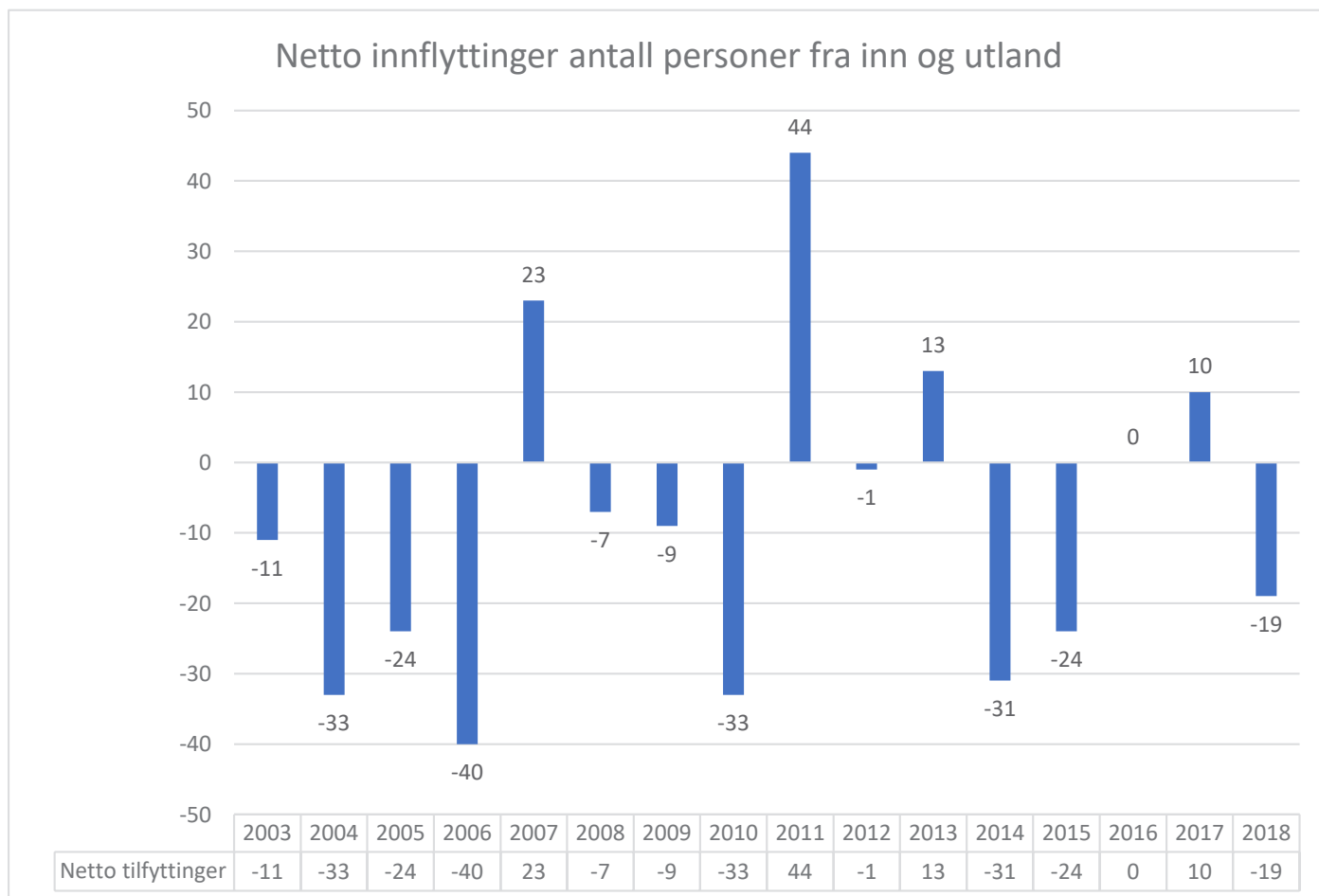

Figur 5. Netto innflytting innenlandsk i Kåfjord kommune.

Om vi tar med innflyttinger fra utlandet er bildet noe annerledes.

Nå er ikke bildet udelt negativt|. Innvandring har en forholdsvis stor effekt på flyttebalansen i perioden. Om vi ser på en tabell med detaljer for flytting kan vi se at det er store endringer i tiden etter år 2008.

Forklaringen er i hovedsak opprettelsen av asylmottak etter 2008 og Kåfjord som bosettingskommune i tiden 2015 – 2018. Begge disse er nå avviklet.

Figur 6. Netto innflytting inn og utland.

År	Flyttinger i alt	Flyttinger til kommunen			Flyttinger fra kommunen			Til sammen
		I alt	Fra annen kommune	Fra utlandet	I alt	Til annen kommune	Til utlandet	Netto innflytting
2003	245	67	59	8	78	75	3	-6,8
2004	272	72	66	6	105	96	9	-13,0
2005	252	72	64	8	96	93	3	-12,7
2006	234	64	58	6	104	99	5	-18,3
2007	267	106	99	7	83	80	3	8,5
2008	216	66	58	8	73	70	3	-5,4
2009	234	78	55	23	87	82	5	-12,2
2010	244	76	46	30	109	95	14	-22,3
2011	252	109	76	33	65	62	3	6,4
2012	369	143	85	58	144	144	0	-26,7
2013	315	127	75	52	114	109	5	-15,3
2014	316	106	68	38	137	131	6	-28,6
2015	364	128	80	48	152	151	1	-32,8
2016	388	150	86	64	150	136	14	-23,4
2017	345	123	74	49	113	110	3	-16,9
2018	282	85	72	13	104	96	8	-11,3

Tabell 5. Flytting inn og ut av Kåfjord kommune.

5.6 Husholdninger

En privathusholdning består vanligvis av personer som deler bolig. Det er mest vanlig at disse også deler på utgifter til mat osv. En husholdning kan også bestå av en person. Vi har sett at fødsel-

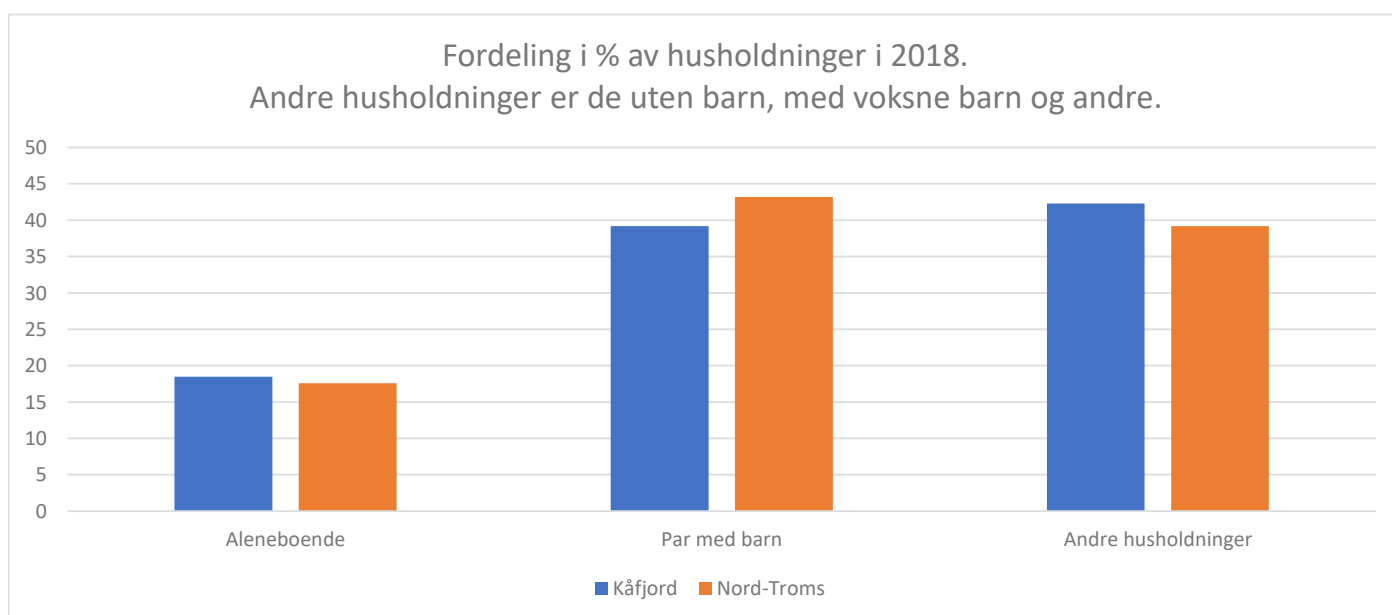
stallene går ned i Kåfjord, og vi ser her at antallet husholdninger som består av par med barn går tydelig ned.

	Husholdninger i alt	Alene boende	Par uten barn	Par med barn under 18 år	Enslige med barn under 18 år	Par og enslige med voksne barn	Flerfamilie hushold*
2008	937	350	161	166	50	145	65
2009	950	361	171	163	52	141	62
2010	944	374	163	154	46	137	70
2011	951	391	166	157	44	122	71
2012	971	409	160	153	45	126	78
2013	970	403	167	143	44	135	78
2014	945	364	190	141	40	121	89
2015	944	373	189	146	34	116	86
2016	941	371	198	144	33	108	87
2017	947	382	196	142	32	113	82
2018	949	384	193	144	34	117	77
2019	950	392	193	140	37	114	74

Tabell 6. Husholdninger i Kåfjord kommune.

Samlet sett kan vi si at tallene i kategoriene som inkluderer barn går ned, mens de som ikke inkluderer barn går opp. Sammenlignet med hele Nord-Troms ser vi at det er færre par med barn

i Kåfjord. Det er også flere aleneboere og flere i andre typer husholdninger i Kåfjord, mens det er prosentvis færre par med barn.

Figur 7. Husholdninger i Kåfjord kommune i prosent.

5.7 Utdanning

Utdanning blir ofte sett på som grunnlaget for samfunnsutviklingen. UNESCO-kommisjonen ledet av Jacques Delors fremhevet i 1996 at utdanningens fundament er å lære å leve sammen, lære å vite, lære å handle og å lære å være. Studier viser at det er en sammenheng mellom utdanning og økonomisk utvikling både på personlig- og samfunnsnivå. Utdanning fører også til bedre helse i befolkningen, først og fremst lengre levetid. I Norge vil en 30 år gammel mann uten fagutdannelse leve seks år kortere enn en med høyere utdanning.

Kåfjord ligger i nedre sjikt når man ser på hvor mange av innbyggerne som har utdanning. Det er bare tre kommuner i Troms som har høyere andel innbyggere med grunnskole som høyeste utdanning. Samtidig ligger Kåfjord godt over midten når det kommer til andel med høy lang utdanning. Utviklingen går i positiv retning i Kåfjord som de fleste andre steder. Folk har generelt sett høyere utdanning nå enn før.

Andel etter utdanningsnivå. Prosent

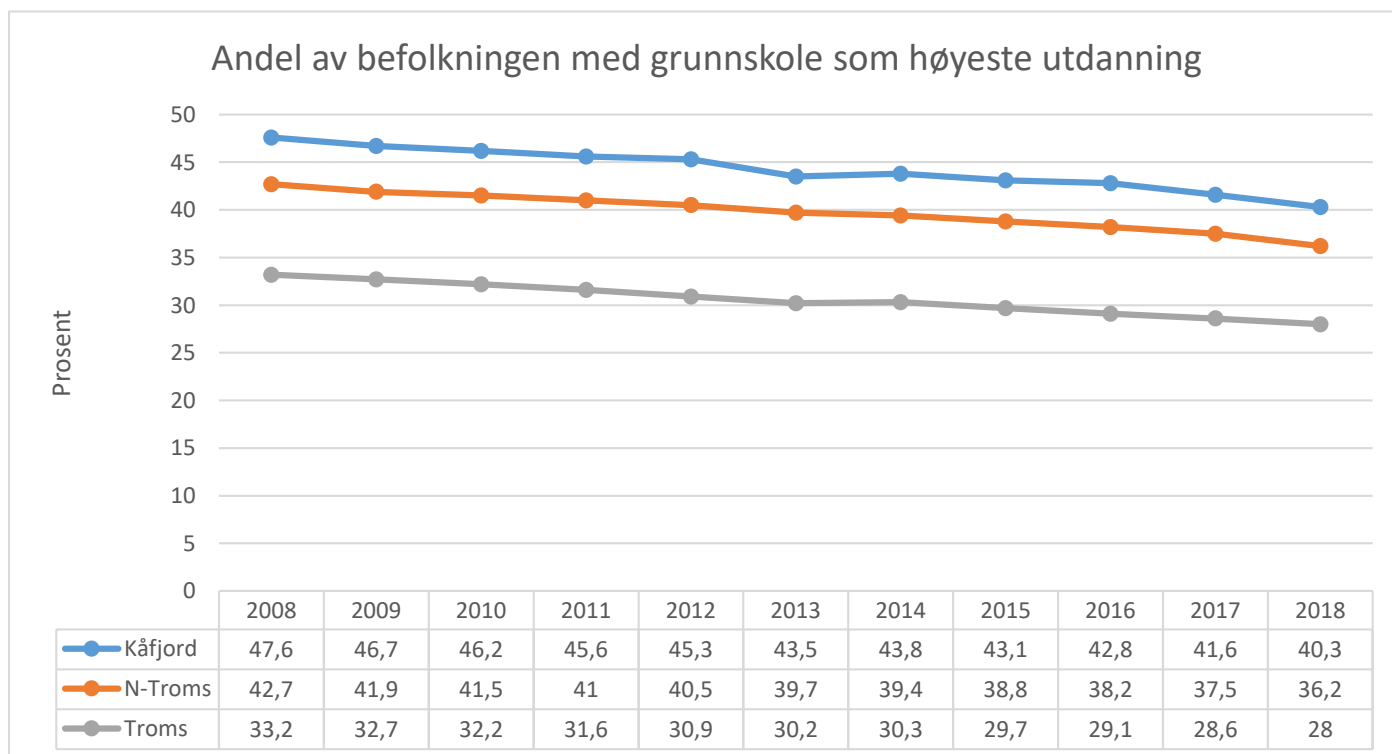
Kommune	År	Høy i alt	Høy kort	Høy lang	Videre gående**)	Grunn skole	Uoppgitt
Tromsø	2018	41,7	26,1	15,6	34,6	23,2	0,4
Harstad	2018	32,2	24,6	7,7	40,9	26,5	0,5
Bardu	2018	28,8	23,0	5,8	46,4	24,6	0,2
Målselv	2018	26,2	20,8	5,4	46,0	27,3	0,4
Salangen	2018	25,4	20,4	5,0	43,2	30,8	0,6
Kvæfjord	2018	25,3	21,1	4,2	42,9	30,2	1,6
Sørreisa	2018	24,7	20,7	4,1	44,1	30,9	0,3
Skånland	2018	24,7	20,6	4,0	43,8	31,0	0,6
Nordreisa	2018	24,4	20,3	4,1	42,0	32,8	0,8
Lenvik	2018	23,0	18,8	4,1	41,4	35,1	0,5
Storfjord	2018	22,3	19,1	3,3	41,9	35,3	0,5
Tranøy	2018	21,9	18,2	3,7	44,1	33,5	0,5
Lavangen	2018	21,8	18,6	3,2	42,1	35,6	0,6
Dyrøy	2018	21,2	18,6	2,6	45,8	32,7	0,3
Gratangen	2018	20,3	17,1	3,2	41,9	36,5	1,3
Kåfjord	2018	20,1	16,3	3,7	39,0	40,3	0,6
Skjervøy	2018	19,6	16,1	3,5	41,1	38,5	0,9
Ibestad	2018	19,5	16,6	2,9	45,8	34,5	0,2
Kvænangen	2018	19,4	15,6	3,8	43,2	37,0	0,4
Lyngen	2018	19,2	16,1	3,1	40,8	39,4	0,5
Berg	2018	18,8	16,3	2,5	39,6	40,5	1,2
Balsfjord	2018	17,3	14,5	2,8	44,8	37,4	0,5
Karlsøy	2018	17,1	13,6	3,4	38,3	44,0	0,6
Torsken	2018	15,1	13,1	2,0	39,4	44,2	1,3

Tabell 7. Utdanningsnivå i kommuner i Troms.

5.7.1 Grunnskole som høyeste utdanning

Flere og flere av Norges befolkning tar utdanning ut over grunnskolen. I Kåfjord har andelen av befolkningen med grunnskole som høyeste utdanning gått ned med 7,3 prosentpoeng de ti siste

årene. Dette er et positivt trekk, og sammenliknet med Troms og Nord-Troms går denne andelen raskere ned i Kåfjord.

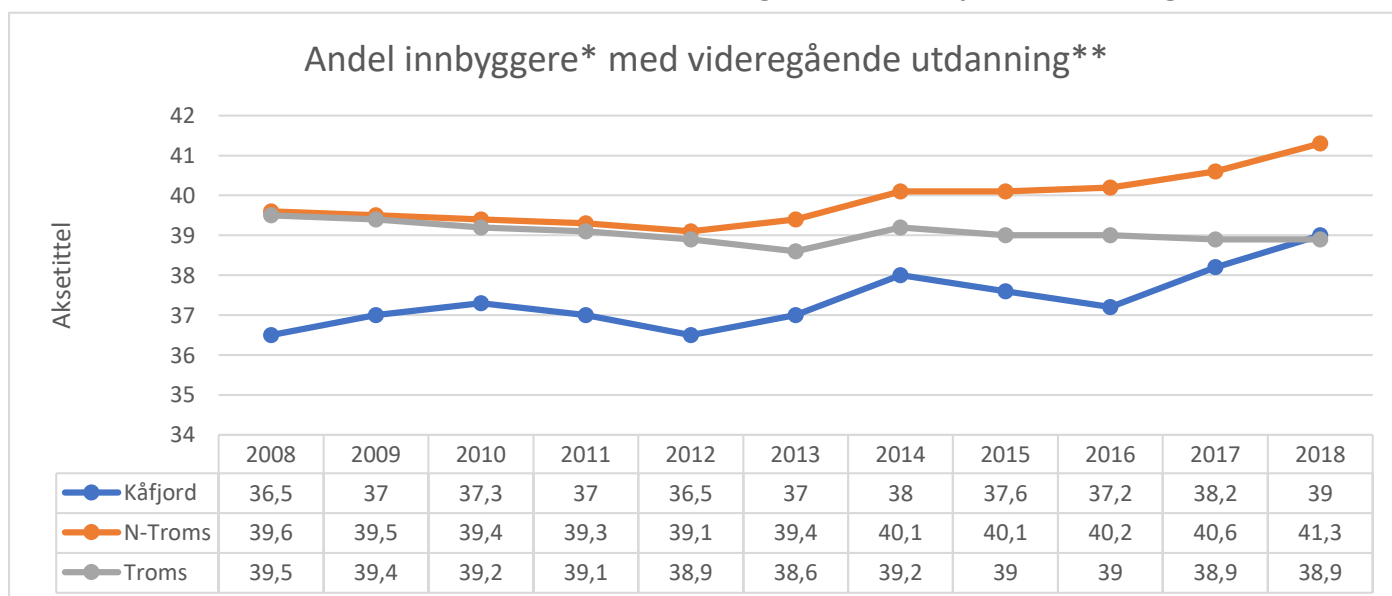

Figur 8. Andel av befolkningen i Kåfjord kommune med grunnskole som høyeste utdanning.

5.7.2 Antall innbyggere med videregående utdanning

Det er nå flere og flere yrker som krever minimum videregående utdanning for ansettelse. Her er trenden positiv for Kåfjord, med flere og flere med videregående som høyeste utdanning. Sammen-

liknet med Nord-Troms blir avstanden mindre, og Kåfjord har passert Troms samlet. Dette skyldes kanskje økningen i antallet med høyere utdanning i Troms fylke, som gjør at det blir færre med videregående som høyeste utdanning.

Figur 9. Andel av befolkningen i Kåfjord kommune med videregående skole som høyeste utdanning.

5.7.3 Innbyggere med høyere utdanning

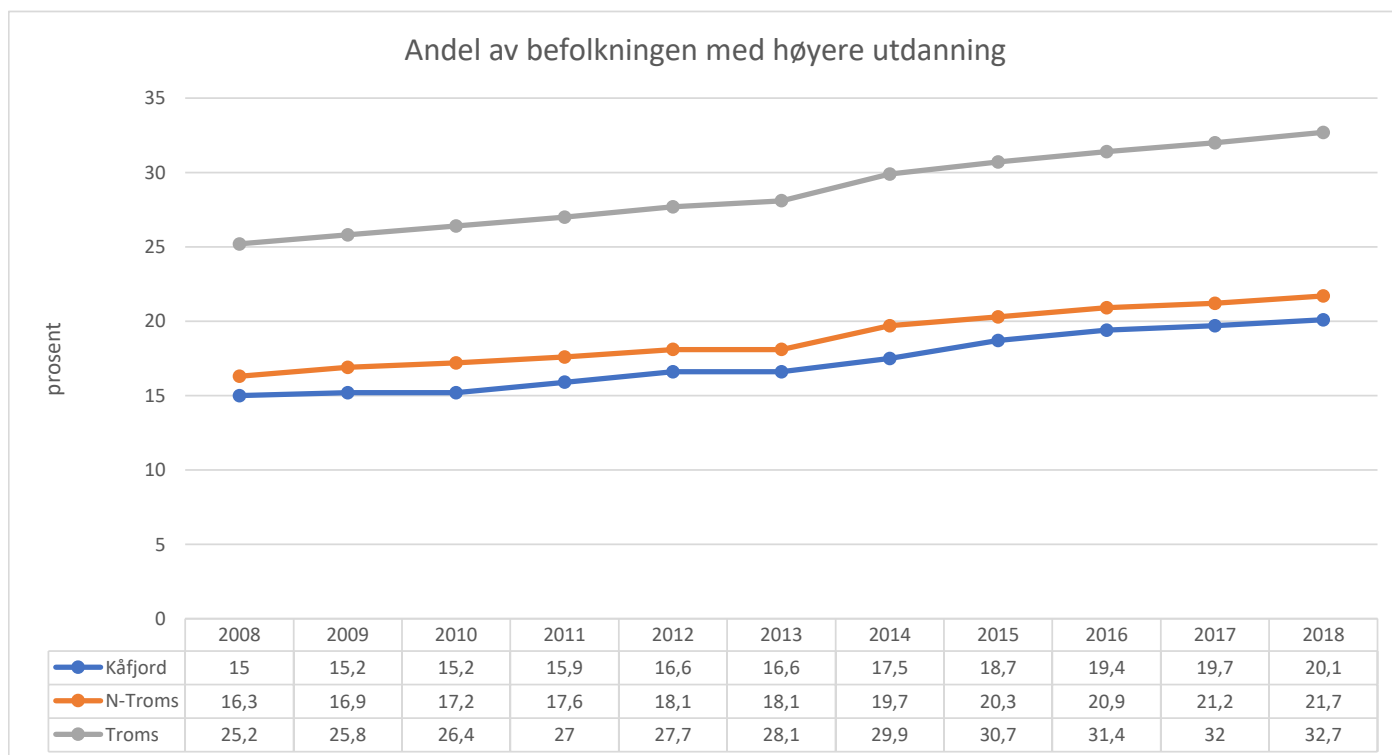
Kåfjordingene tar mer og mer utdanning. Vi ser at andelen med høyere utdanning har økt betraktelig og at det er færre og færre som har grunnskole som høyeste utdanning.

Andelen med høyere utdanning i Kåfjord er like høy som i Nord-Troms samlet. Andelen som har videregående som høyeste utdanning øker like mye i Kåfjord som i Troms samlet.

For å få antallet med høyere utdanning i Kåfjord opp må det nok etableres virksomhet her som krever det. Det nytter ikke å bosette et antall høyt utdannede innbyggere uten at de har noe å gjøre her som gjør nytte av utdanningen sin. Disse arbeidsplassene må bedriftsetablerere skape og det offentlige legge til rette for.

Når det gjelder folkehelse ligger Kåfjord kommune betydelig dårligere an, hva angår andel mellom 30-39 år med videregående skole eller høyere utdanning, sammenliknet med gjennomsnittet for Troms og for hele landet (Folkehelseprofil for 1940 Kåfjord 2019, FHI). Dette var allerede en tendens i 2012, da den første folkehelseprofilen for Kåfjord kom ut, hvor Kåfjord hadde betydelig flere med grunnskole som høyeste utdanning sammenliknet med Troms og landet som helhet (Folkehelseprofil for 1940 2012, FHI).

Ungdata-undersøkelsen har vært avholdt i Norge siden 2010 og innebærer at elever i ungdomstrinnet og i videregående opplæring svarer på spørsmål om ulike sider ved livet sitt. I Kåfjord ble undersøkelsen sist gjennomført i 2017. Undersøkelsen viste at Kåfjord-ungdommen avviker betydelig og negativt sammenliknet med resten av landet på andel som tror de kommer til å ta høyere utdanning

Figur 10. Andel av befolkningen i Kåfjord kommune med høyere utdanning.

5.8 Privatøkonomi

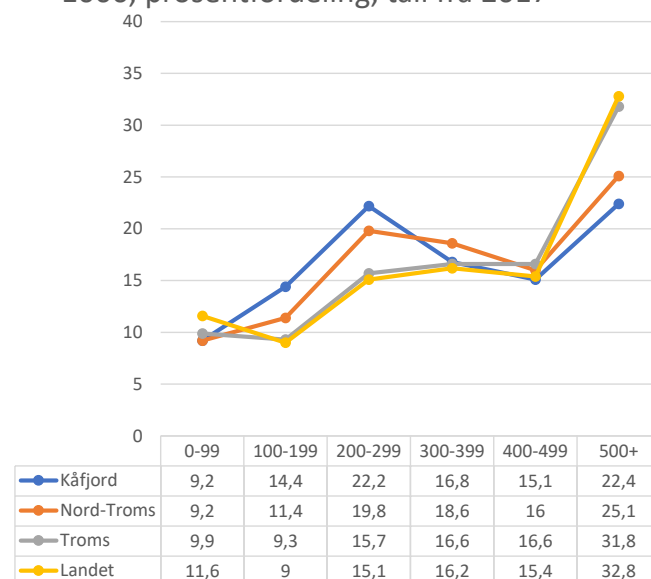
Privatøkonomi påvirker personers handlingsrom – jo svakere økonomi – jo færre muligheter til å påvirke sine omgivelser. Privatøkonomien påvirker også samfunnet for øvrig. Privat initiativ til utvikling av virksomhet henger sammen med hvor mye kapital private har tilgjengelig. Med lav inntekt, liten formue og fast eiendom med lav verdi blir det små handlingsrom for næringsetableringer.

5.8.1 Inntektsforhold

Kåfjordingene tjener bedre og bedre. Vi ser av tabellen under at det blir færre i de laveste lønnskategoriene. Grafen til høyre viser at samme andel tjener mellom 200-tusen og 399-tusen, mens det er langt flere som tjener over 400-tusen (de to øverste kategoriene her). Grafen viser at det er like mange i Kåfjord som tjener mellom 200- og 300 tusen som tjener over 500 tusen (tall fra 2017).

I tabellen under kan vi se lønnsutviklingen i Kåfjord fra 2007 til 2017. Det er til dels store variasjoner fra år til år i hvor mye medianinntekten øker. Vi legger også merke til hvor stor forskjell det er i medianinntekten i Kåfjord sammenliknet med Troms, Nord-Norge og landet samlet.

Antall personer i inntektsintervall på 1000, prosentfordeling, tall fra 2017

Figur 11. Fordeling på inntektsnivå i Kåfjord kommune, sammenliknet med Nord-Troms, Troms og landet

Om vi sammenlikner med resten av Troms kommer Kåfjord nederst, og i hele landet er det bare tolv kommuner hvor innbyggerne har lavere inntekt.

Det er flere årsaker til det lave lønnsnivået. Forhold som henger sammen er tilgang på kompetansesearbeidsplasser, utdanningsnivå og størrelse på virksomhetene. Det er også klart at et lavt lønnsnivå har innvirkning på mange viktige forhold i Kåfjordsamfunnet, f.eks. boligpriser, attraktivitet, skatteinngang og folkehelse.

År	Bruttoinntekt	Endring fra forrige år		Avvik fra bruttoinntekten i:		
	Kåfjord	Kroner	Prosent	Landet	Troms	Nord-Norge
2007	214 000	14 300	7,2	-63 600	-60 000	-63 789
2008	230 800	16 800	7,9	-68 800	-64 800	-69 608
2009	241 500	10 700	4,6	-63 500	-59 800	-66 163
2010	249 500	8 000	3,3	-63 800	-60 500	-69 075
2011	261 000	11 500	4,6	-66 300	-64 400	-73 838
2012	266 500	5 500	2,1	-74 000	-70 200	-64 716
2013	276 900	10 400	3,9	-76 400	-71 200	-65 029
2014	283 300	6 400	2,3	-80 900	-76 100	-69 363
2015	300 800	17 500	6,2	-73 400	-71 400	-63 901
2016	312 000	11 200	3,7	-68 200	-69 400	-61 113
2017	326 900	14 900	4,8	-62 400	-64 500	-55 387

Tabell 8. Median inntektsnivå i Kåfjord kommune, sammenliknet med Troms, Nord-Norge og landet.

Det er godt dokumentert at sosioøkonomiske forskjeller i helse oppstår grunnet ulikhet i forhold som lengde på utdanning, inntekt, yrke, boforhold, psykososiale faktorer og familieforhold. Forskning viser at med lenger utdanning og/ eller høyere inntekt følger bedre helse, mindre forekomst av ikke-smittsomme sykdommer og lenger forventet levealder: Gode levekår bidrar til bedre helse.

Problemet med sosial ulikhet i helse er per dags dato økende og så omfattende at det blir presisert i Folkehelsemeldinga- Gode liv i et trygt samfunn (Meld.St.19, 2018-2019) at det fremdeles er et av de aller største folkehelseproblemene vi har.

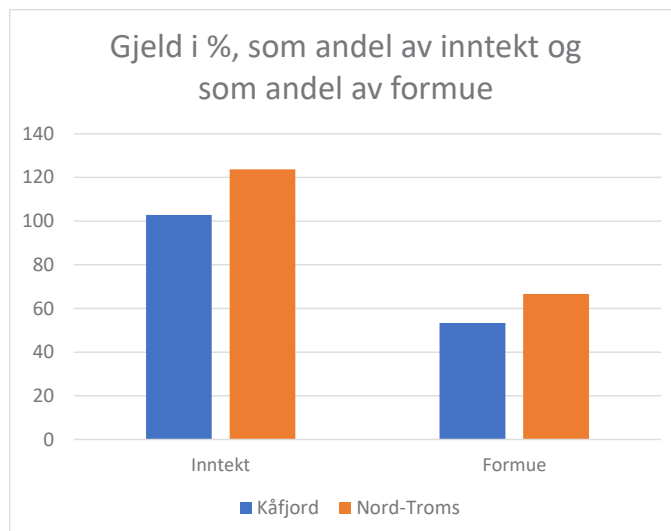
5.8.2 Gjeld

Gjeldsgrad sier noe om en persons frihet til å disponere sin økonomi. Innbyggerne i Kåfjord har gjennomsnittlig lav inntekt i forhold til resten av landet. Lånegjeld og inntekt henger sammen på flere måter. En av de er at det er vanskeligere å få lån om du har lav inntekt.

Av tabellen under ser vi at Kåfjordingen har svært mye lavere gjeld enn innbyggere i fylket og i landet. Vi kan også legge merke til at denne forskjellen øker betydelig.

År	Median Gjeld	Endring fra forrige år		Avvik fra gjelden i:		
		Antall	Prosent	Landet	Eget fylke	Egen Landsdel
2008	46 100	4 600	11,1	- 54 000	- 56 700	- 60 304
2009	45 500	- 600	- 1,3	- 58 100	- 61 100	- 62 569
2010	44 500	- 1 000	- 2,2	- 63 600	- 65 800	- 67 122
2011	45 600	1 100	2,5	- 67 200	- 67 900	- 69 004
2012	46 100	500	1,1	- 72 800	- 71 100	- 71 170
2013	42 600	- 3 500	- 7,6	- 85 400	- 81 700	- 81 065
2014	42 300	- 300	- 0,7	- 91 500	- 85 900	- 84 337
2015	41 000	- 1 300	- 3,1	- 99 500	- 93 700	- 91 619
2016	50 500	9 500	23,2	- 96 600	- 88 900	- 88 133
2017	50 600	100	0,2	- 102 700	- 96 100	- 94 783

Tabell 9. Gjeldsnivå i Kåfjord kommune.

Figur 12. Gjeldsandel av inntekt og formue i Kåfjord og Nord-Troms.

Median er et mål for å finne ut av hva som er «midt på treet», som er mer treffsikkert enn gjennomsnitt. Median får en ved å telle opp hvor mange som har gjeld, og så se på hvor stor gjeld den som ligger i midten av denne rekka har. På den måten vil ikke personer med svært stor gjeld påvirke hva som er midt på treet i stor grad.

Det kan sies å være positive tall for Kåfjord. Det er allikevel vanskeligere å få høyere lån med lavere inntekt, og dette kan være en av årsakene til den lave gjeldsbelastningen. Vi ser også at bolige-

ne blir solgt for lavere priser i Kåfjord og dermed bli gjeldsbelastningen lavere. Innbyggere har mindre andel gjeld av både inntekt og formue enn i resten av Nord-Troms.

5.8.3 Andel barn under fattigdomsgrensen

EU definerer fattigdomsgrensen som de som lever i husholdninger som har inntekt under 50% av medianinntekten. Kåfjord har lavest andel av barn i slike husholdninger i Nord-Troms og ligger på 7.plass i Troms.

	Andel barn under 50 % av medianinntekt
Ibestad	0
Tromsø	3,6
Skånland	4,4
Målselv	4,6
Harstad	5,1
Balsfjord	5,5
Kåfjord	5,5
Storfjord	5,7
Karlsøy	5,8
Sørreisa	6,1
Lenvik	6,5
Nordreisa	6,6
Salangen	7,4
Bardu	7,5
Skjervøy	7,7
Lyngen	7,9
Dyrøy	9,2
Gratangen	9,8
Lavangen	11,3
Tranøy	12,5
Kvæfjord	13,7
Kvænangen	13,7
Berg	15,7
Torsken	18

Tabell 10. Andel barn under fattigdomsgrensen.

5.9 Pensjon og trygd

Antallet personer med trygd og pensjon øker i Kåfjord. Dette er personer med alderspensjon, uførepensjon og arbeidsavklaringspenger.

Fra 2012 til første kvartal 2019 har økningen i Kåfjord vært fra 757 personer til 800 personer på trygd, fra 34,3 til 38,3 prosent av befolkninga. I Nord-Troms har økninga vært mindre - fra 32,5 til 33,9 prosent av befolkninga.

Av de som mottar stønad er økningen klart størst for de som mottar alderspensjon, både i antall og i prosentandel.

Det er et positivt trekk at andel uføre viser en negativ tendens. Dette er et positivt trekk med tanke på folkehelsen.

Det lave antallet på arbeidsavklaringspenger kan skyldes den lave arbeidsledigheten. Det har vært forholdsvis enkelt å få seg jobb i Kåfjord.

Om man ser på fylkesoversikten kommer Kåfjord ut midt på treet. I Nord-Troms ligger Kvænangen og Skjervøy over Kåfjord i andel trygde og pensjonsmottakere.

Andel med uføretrygd i alt

Lavangen	18,6
Dyrøy	18,3
Berg	18,1
Gratangen	18,1
Tranøy	16,4
Ibestad	16,3
Kvænangen	16,1
Karlsøy	16,0
Skånland	15,9
Skjervøy	15,8
Lenvik	15,8
Kåfjord	15,7
Storfjord	15,5
Lyngen	15,5
Kvæfjord	15,1
Torsken	14,0
Balsfjord	13,9
Nordreisa	13,6
Salangen	13,3
Sørreisa	12,3
Målselv	11,4
Harstad	11,0
Bardu	8,1
Tromsø	7,4

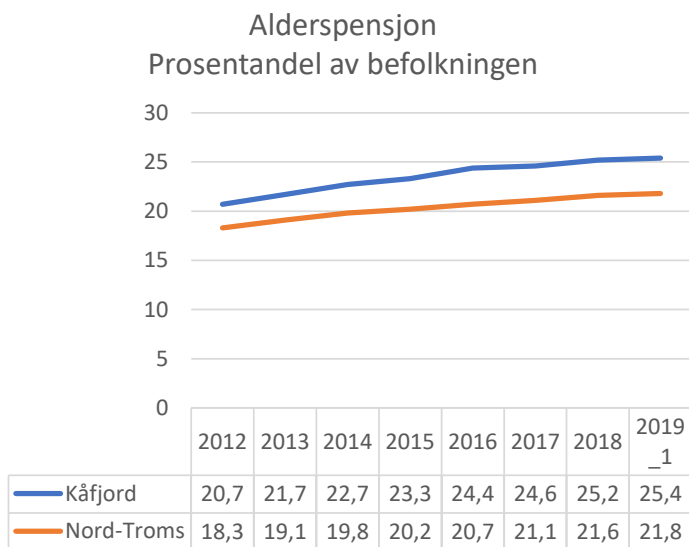
Tabell 11. Andet uføretrygdede i kommuner i Troms.

	Trygd og pensjon totalt		Alders pensjon		Uføre pensjon		Arbeids avklaring	
	Personer	prosent av befolkningen	Personer	prosent av befolkningen	Personer	prosent av befolkningen	Personer	prosent av befolkningen
2012	757	34,3	456	20,7	234	10,6	67	3
2013	771	34,7	482	21,7	214	9,6	75	3,4
2014	775	35,5	495	22,7	213	9,8	67	3,1
2015	778	36,2	500	23,3	205	9,5	73	3,4
2016	801	37,6	520	24,4	199	9,3	82	3,8
2017	804	37,7	524	24,6	198	9,3	82	3,8
2018	794	37,9	528	25,2	199	9,5	67	3,2
2019_1	800	38,3	531	25,4	202	9,7	67	3,2

Tabell 12. Andel på trygd og pensjon i Kåfjord kommune.

5.9.1 Alderspensjon

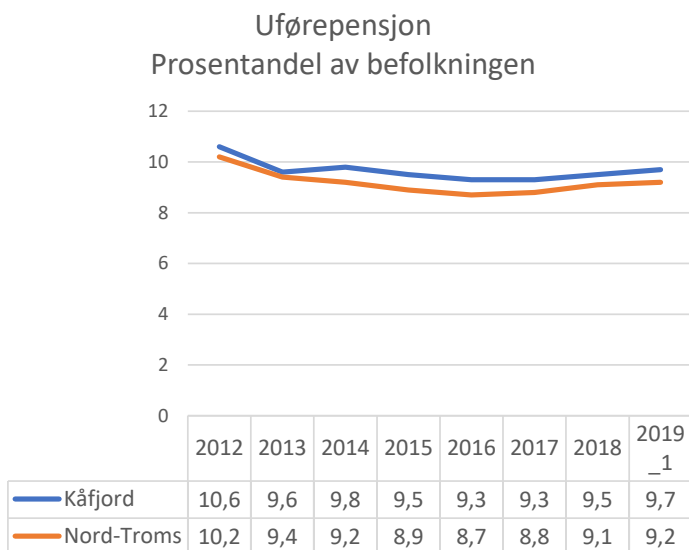
I Kåfjord øker andelen av innbyggerne på alderspensjon mer enn i resten av Nord-Troms samlet.

Figur 13. Andel av befolkningen som mottar alderspensjon

5.9.2 Uførepensjon

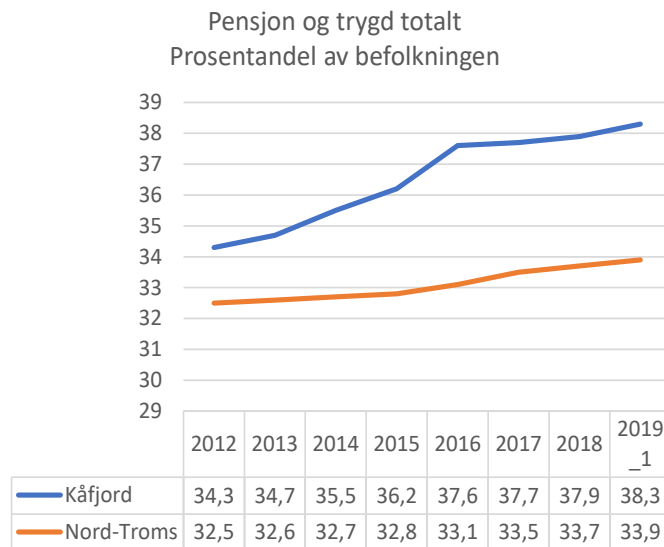
Det er en svak stigning i andel som mottar uførepensjon i både Kåfjord og Nord-Troms.

Figur 14. Andel av befolkningen som mottar uførepensjon

5.9.3 Trygd og pensjon samlet

Den totale andelen på trygd og pensjon øker mer i Kåfjord enn den gjør i Nord-Troms samlet.

Figur 15. Andel av befolkningen som mottar pensjon eller trygd.

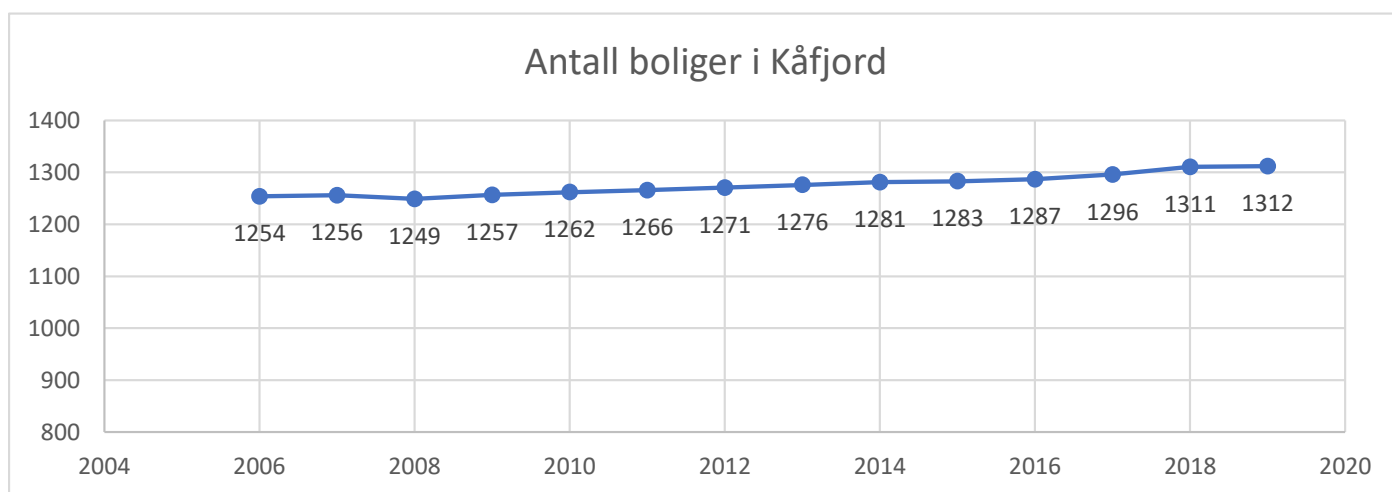
5.10 Boligsituasjonen

De fleste distriktskommuner har rikelig med tomteareal til nybygging. Problemet i mange slike kommuner er at det bygges få boliger. Dette har blant annet sammenheng med at boligprisene er lave. Når boligprisene bare er en brøkdel av kostnaden til å bygge ny bolig, vil de som bygger en nytt, ha et stort urealisert tap ved innflytting. Derfor kan det i mange distriktskommuner være vanskelig å skaffe seg en ny bolig. Mange som flytter fra kommunen, velger å bruke boligen til fritidshus i stedet for å selge, da prisen er lav. Slike kommuner har boligmangel selv om det er rikelig med tilgjengelige og billige (enkelte ganger også

subsidierte) tomter. Dermed blir også boligmassen gradvis eldre og mindre attraktiv. Potensielle innflyttere finner dermed ikke egnede boliger, selv om de er motivert for å flytte til kommunen.

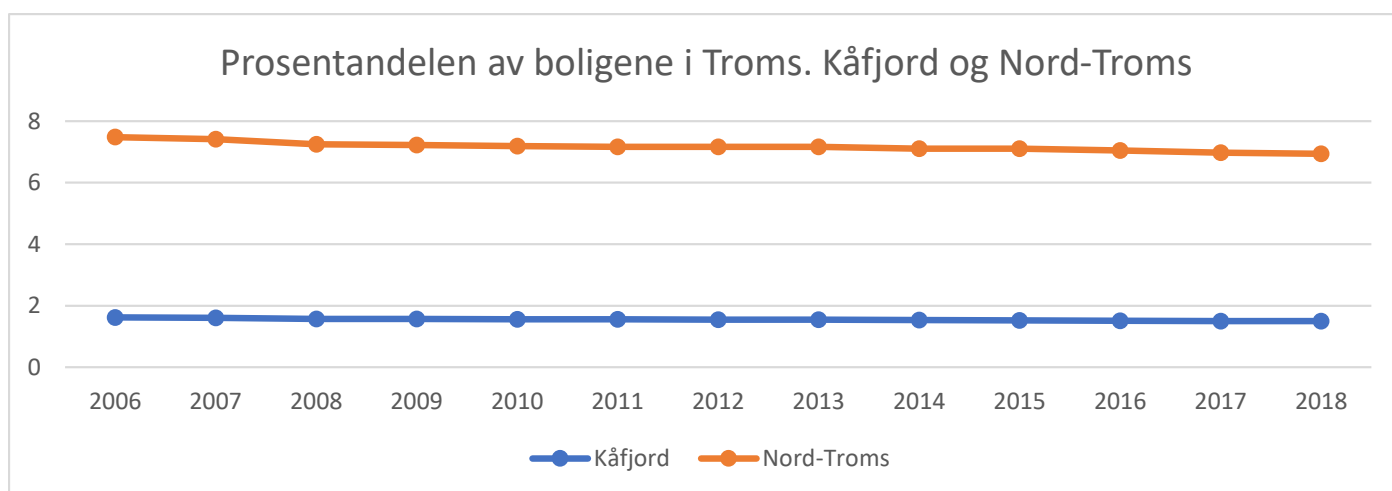
5.10.1 Antall boliger i alt

Antall boliger stiger i Kåfjord, men for første gang på ti år flatet veksten ut i 2018-2019 med kun én ny bolig. Likevel utgjør disse boligene en mindre og mindre del av boligmassen i Troms samlet. Det bygges flere boliger andre steder enn i Kåfjord.

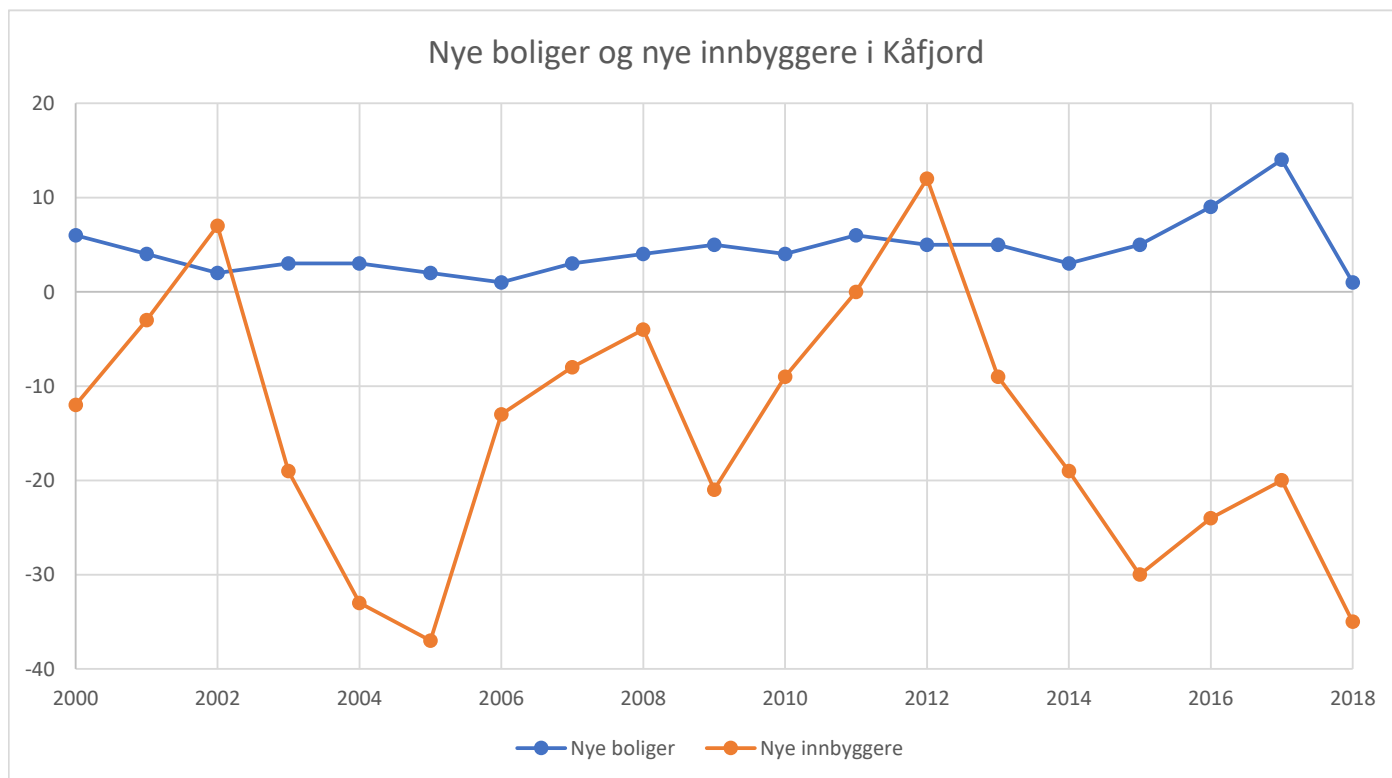

Figur 16. Antall boliger i Kåfjord kommune.

5.10.2 Andel av boligmassen i Troms

Figur 17. Andel av boligene i Troms, sammenlignet med Nord-Troms.

Figur 18. Nye boliger og nye innbyggere i Kåfjord kommune.

5.10.3 Nye boliger og nye innbyggere

Det ble bygget få nye boliger i Kåfjord siste år, og oversikten viser at vi ligger på bunnen i Troms fylke.

Det blir stadig flere nye boliger. Antallet nye innbyggere svinger mer og har en negativ utvikling over tid. Utviklingen får en knekk i 2018 både på bolig og befolkningssiden.

Region/Kommune	Antall nye boliger i 2018
Tromsø	818
Harstad	140
Lenvik	80
Bardu	51
Målselv	37
Storfjord	21
Skånland	18
Karlsøy	16
Nordreisa	13
Lyngen	12
Skjervøy	10
Sørreisa	8
Lavangen	8
Berg	7
Torsken	5
Kvænangen	5
Salangen	3
Tranøy	3
Ibestad	3
Gratangen	2
Kvæfjord	1
Dyrøy	1
Kåfjord	1
Balsfjord	-26

Tabell 13. Nye boliger i kommuner i Troms.

5.10.4 Antall boliger etter type

boligbygg i Kåfjord

Det bygges få tomannsboliger og bofellesskap.

Eneboligene og rekkehusene står for veksten.

Årstall	Antall boliger	Enebolig	Tomannsbolig	Rekkehus	Bofellesskap	Annet
2006	1 254	1 158	53	14	14	15
2007	1 256	1 160	53	14	14	15
2008	1 249	1 160	53	8	14	14
2009	1 257	1 170	51	8	14	14
2010	1 262	1 174	52	8	14	14
2011	1 266	1 174	52	12	14	14
2012	1 271	1 174	54	12	14	17
2013	1 276	1 174	54	17	14	17
2014	1 281	1 174	54	21	14	18
2015	1 283	1 178	54	21	14	16
2016	1 287	1 182	54	21	14	16
2017	1 296	1 181	55	25	14	21
2018	1 311	1 188	56	33	14	20

Tabell 14. Boligtypefordeling i Kåfjord kommune.

5.10.5 Antall landbrukseiendommer
Statistikken skiller mellom flere typer boliger – bolighus, fritidsboliger og våningshus (bolighus på landbrukseiendommer). Tallene viser at det i 2010 var 345 landbrukseiendommer med bolighus, og i 2018 var dette tallet sunket til 307.

Av disse 307 bolighusene på landbrukseiendom var det 116 uten bosetting i 2018. Dette er hus som ikke er i bruk eller som er i bruk som fritidsboliger. Matrikkelen som inneholder disse tallene har ingen informasjon om disse husene blir brukt som fritidsboliger eller ikke.

Totalt så har antallet landbrukseiendommer med boligbygging gått jevnt nedover.

Om vi sammenlikner antallet boliger uten bosetting på landbrukseiendommer med nabokommuner ser vi at det går litt opp og ned, og at det er samme tendenser i utviklingen i alle disse kommunene.

En telling utført av en privatperson viser at det er 105 bolighus i Djupvik grunnkrets. 50 av disse er uten fast bosetting. Det er 128 personer registrert som bofast i denne grunnkretsen.

Landbrukseiendommer med boligbygning	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Balsfjord	882	855	848	839	836	833	823	821
Lyngen	388	372	368	364	353	345	340	338
Storfjord	182	185	187	181	179	178	176	168
Gáivuotna - Kåfjord	345	341	335	334	331	327	320	307
Skjervøy	110	119	119	118	114	114	112	105
Nordreisa	410	451	447	444	440	432	431	425
Kvænangen	247	244	243	243	244	244	241	234

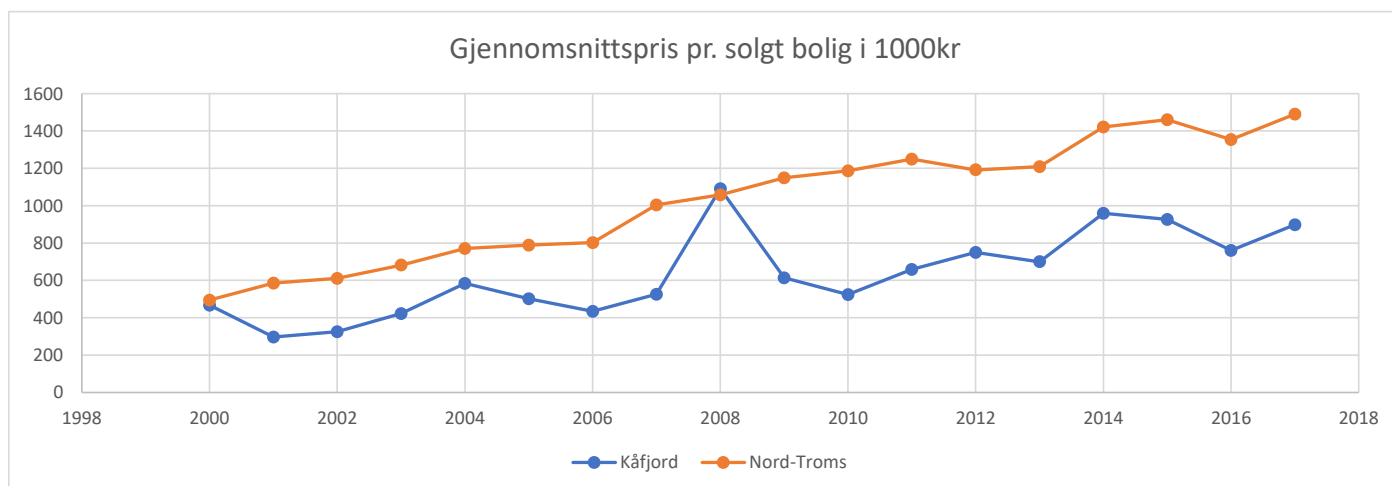
Tabell 15. Landbrukseiendommer med boligbygning i Kåfjord kommune.

Landbrukseiendommer med boligbygning uten bosetting	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Balsfjord	260	218	217	208	200	196	214	239
Lyngen	144	108	109	114	95	98	111	118
Storfjord	55	42	44	41	39	47	30	50
Gáivuotna - Kåfjord	112	109	106	105	90	89	92	116
Skjervøy	63	68	68	66	58	62	61	61
Nordreisa	126	116	121	134	109	105	114	136
Kvænangen	130	115	113	119	117	113	118	125

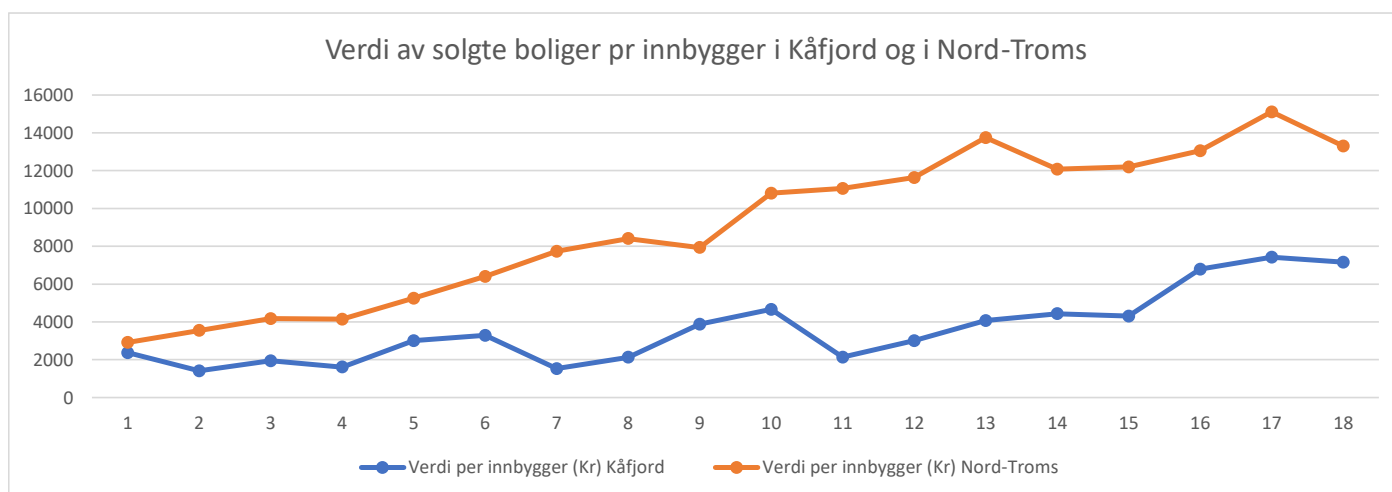
Tabell 16. Landbrukseiendommer med boligbygning uten bosetting i Kåfjord kommune.

5.10.6 Verdi av boliger

Boligene i Kåfjord har lavere verdi enn gjennomsnittet for Nord-Troms. Gjennomsnittsprisen for solgte boliger i Nord-Troms var på ca. kroner 1.500.000 mens gjennomsnittsprisen i Kåfjord var på ca. kroner 900.000 i 2017.

Figur 19. Gjennomsnittspris på bolig i Kåfjord kommune.

Figur 20. Verdi av solgte boliger per innbygger i Kåfjord kommune, sammenlignet med Nord-Troms.

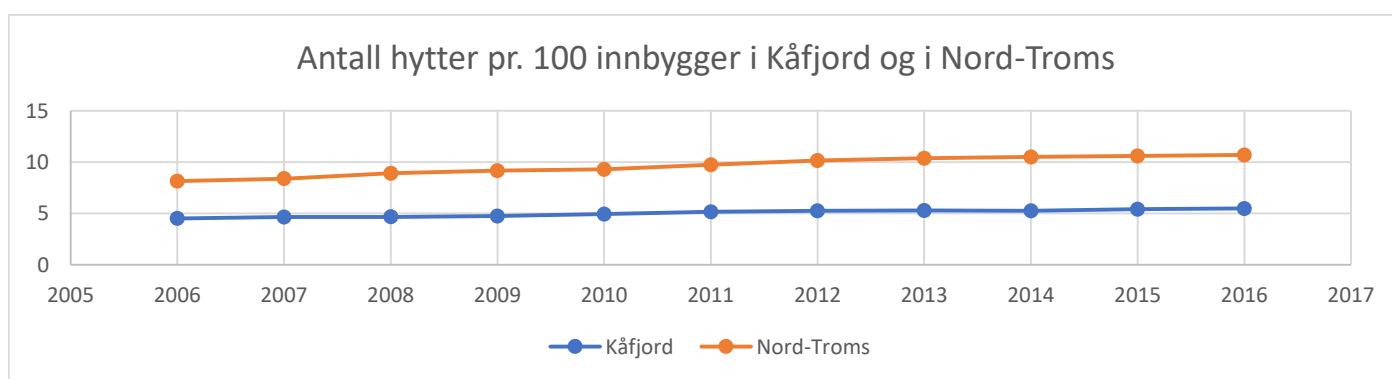
5.10.7 Hytter og fritidshus i alt - fordelt på type

Det er svært få fritidsboliger i Kåfjord, 0,14 stk. pr. kvadratkilometer. I Norge er det bare Nordreisa (0,13), Karasjok (0,06) og Kautokeino (0,05) som har færre pr. kvadratkilometer enn Kåfjord. Kautokeino har et landareal på 9707 kvadratkilometer, Karasjok 5402, Nordreisa 3437 og Kåfjord har et landareal på 991 kvadratkilometer.

Antallet nybygde hytter øker mer i Nord-Troms enn i Kåfjord. Tabellen under viser utviklingen i kommunene i Nord-Troms og i Troms samlet. Det

er helt tydelig at Kåfjord ligger lavest på statistikkene med god margin til de andre kommunene.

Hyttebygging kan representere et utviklingspotensial, spesielt i byggefasen. For at kommunen skal kunne nyttiggjøre seg hyttene i driftsfasen må det legges til rette for næringsvirksomhet som kan tjene hytteeierne i driftsfasen. Muligheter kan være dagligvareleveranser, vaktmester, vaktjenester, snørydding osv.

Figur 21. Hyttetetthet per innbygger i Kåfjord kommune, sammenlignet med Nord-Troms.

	Troms	Nord-Troms	Storfjord	Kåfjord	Skjervøy	Nordreisa	Kvænangen	Lyngen
2000	119	26	4	0	0	15	11	2
2001	132	10	3	0	1	8	1	1
2002	119	12	5	0	1	11	0	2
2003	88	7	12	0	1	6	0	1
2004	145	11	11	0	3	8	0	3
2005	79	3	1	0	2	0	1	5
2006	159	8	32	1	1	6	0	5
2007	148	22	3	0	0	5	17	11
2008	210	28	1	1	6	8	13	14
2009	83	3	1	1	0	2	0	12
2010	160	3	0	1	0	2	0	7
2011	184	12	2	1	0	10	1	10
2012	181	8	1	1	3	2	2	3
2013	145	17	0	0	6	5	6	3
2014	98	8	0	1	0	2	5	9
2015	152	9	1	0	1	2	6	4
2016	210	10	4	1	0	5	4	9
2017	112	11	3	0	1	5	5	4
2018	129	1	6	3	1	8	1	4

Tabell 17. Antall nybygde hytter i kommuner i Nord-Troms, sammenlignet med Troms og Nord-Troms som helhet.

5.10.8 Boligbygging. Igangsatt og fullførte boliger – antall og bruksareal.

Tabellen viser gjennomsnitt av igangsatt og fullførte boliger i årene 2016-2018. Kåfjord kommer her forholdsvis høyt opp med 13 igangsatte og 13 ferdigstilte boliger i perioden.

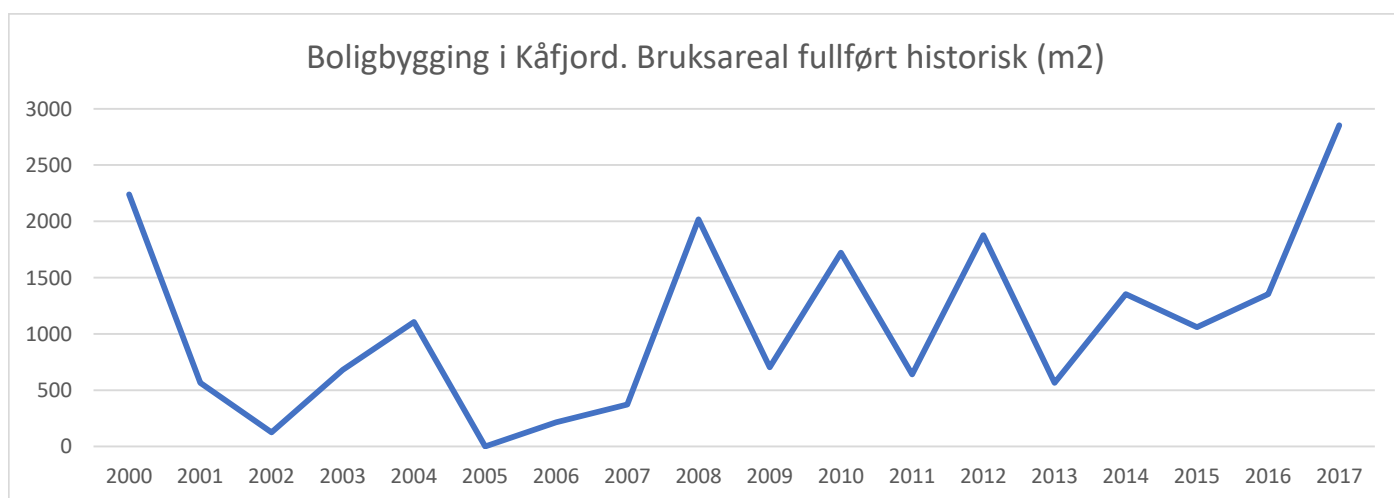
Finansiering av bolig i utkantstrøk kan være en utfordring. Innbyggerne har gjennomsnittlig lav inntekt og dermed større vansker med å få lån. Verdiøkningen i Kåfjord for boliger er lav, men koster fremdeles like mye-, om ikke mer, å bygge enn i bystrøk.

Det er svært få boliger som har gått i arv gjennom flere generasjoner. Det gjør at det ligger lite verdi i andrehåndssalg. En må ta med i regnestykket at de aller fleste boligene i Kåfjord ble brent under andre verdenskrig og at mange dermed bygde nytt.

Siden år 2007 har antallet kvadratmeter bolig som blir fullført svingt fra 0 i år 2005 til 6219 i 2018.

Kommune	Antall boliger:		Samlet bruksareal til bolig (m2)	
	Igang-satt	Fullført	Igang-satt	Fullført
Tromsø	812	826	84631	83580
Målselv	101	81	8578	8461
Harstad	89	70	12581	10623
Lenvik	45	48	5719	6169
Bardu	43	61	3970	4648
Balsfjord	21	24	2563	2675
Nordreisa	19	20	2819	2380
Skånland	14	12	2035	1517
Kåfjord	13	13	1545	1386
Storfjord	13	6	1277	582
Lyngen	11	6	1821	986
Sørreisa	11	8	1071	955
Tranøy	9	15	1242	1516
Karlsøy	6	5	650	615
Berg	6	0	594	62
Ibestad	6	5	629	558
Kvæningen	5	5	663	652
Skjervøy	5	2	845	431
Gratangen	4	2	576	229
Kvæfjord	4	1	481	221
Lavangen	3	3	406	366
Torsken	2	2	146	146
Dyrøy	2	1	333	231
Salangen	2	2	474	351

Tabell 18. Antall boliger igangsatt og fullført i kommuner i Troms.

Figur 22. Boligbygging, fullført i antall kvadratmeter i Kåfjord kommune.

6. Arbeid

Utvikling av et sted, eller et område, er avhengig av at finnes muligheter for å få jobb på stedet eller innen rimelig reiseavstand. Dette er den viktigste enkeltfaktoren for å forklare bosteds- og flyttemønster. De private arbeidsplassene spiller en særdeles viktig rolle i arbeid med lokal- eller regional næringsutvikling.

Hvorfor skal bedrifter etablere seg i Kåfjord?
Hva skal til for å øke bedriftsattraktiviteten?

I forbindelse med arbeidet med ny kommunestruktur laget Transportøkonomisk institutt en oversikt over landets bo- og arbeidsmarkedsregioner. Her havnet Kåfjord utenfor alle regionene pga. reisetid til større steder. Pendlertall viser at det likevel er en god del samhandling på tvers av kommunegrensene. En god del yrkesutøvere pendler både til og fra Tromsø, Storfjord og Nordreisa. Dette må være med i vurderingen når det gjelder lokalisering av både boliger og næringsarealer. Folk vil reise så kort som mulig mellom jobb og hjem.

6.1 Sysselsetting i alt

Vi ser at antallet sysselsatte svinger fra år til år, men at Kåfjord har en positiv trend de siste ti årene, og Nord-Troms samlet har en negativ utvikling. Veksten i Kåfjord har kommet i 2017 og 2018.

Sysselsettingsøkningen i Kåfjord er høyere enn gjennomsnittet for Troms og som vi ser av tabellen under kommer Kåfjord forholdsvis høyt opp. Det er bare tre kommuner i Troms som har prosentvis større økning i sysselsettingen enn Kåfjord.

Samlet sysselsettingsvekst fra 2005 til 2018 målt i antall og prosent

Kommune	Endring 2005>2018		Antall sysselsatte	
	Antall	Prosent	2005	2018
1902 Tromsø	8138	22,2	36595	44733
1931 Lenvik	1009	18,9	5335	6344
1922 Bardu	270	15,7	1718	1988
1939 Storfjord	160	25,1	637	797
1924 Målselv	158	4,4	3564	3722
1941 Skjervøy	135	10,6	1269	1404
1940 Kåfjord	121	17,4	695	816
1923 Salangen	103	11,5	896	999
1933 Balsfjord	98	4,4	2218	2316
1919 Gratangen	63	16,8	375	438
1929 Berg	57	14,6	391	448
1942 Nordreisa	27	1,3	2064	2091
1920 Lavangen	21	6,1	344	365
1936 Karlsøy	9	1	922	931
1917 Ibestad	7	1,3	548	555
1925 Sørreisa	6	0,5	1092	1098
1913 Skånland	-2	-0,2	1018	1016
1928 Torsken	-6	-1,5	407	401
1943 Kvænangen	-14	-2,7	512	498
1927 Tranøy	-58	-10,9	534	476
1926 Dyrøy	-72	-17,2	419	347
1938 Lyngen	-93	-7,6	1228	1135
1911 Kvæfjord	-150	-11,7	127	1129

Tabell 19. Sysselsettingsvekst i kommuner i Troms.

År	Kåfjord		Nord-Troms	
	Antall sysselsatte	Endring fra forrige år	Antall sysselsatte	Endring fra forrige år
2009	780	-4	4 814	-66
2010	762	-18	4 699	-115
2011	748	-14	4 727	28
2012	739	-9	4 621	-106
2013	718	-21	4 598	-23
2014	736	18	4 757	159
2015	733	-3	4 474	-283
2016	749	16	4 573	99
2017	786	37	4 635	62
2018	815	29	4 808	173

Tabell 20. Sysselsetting sammenlignet med Nord-Troms.

6.2 Sysselsatte fordelt på aldersgruppe

Antall sysselsatte går opp i Kåfjord. De to eldste gruppene øker, mens de yngre gruppene er forholdsvis stabile. Det har vært en liten nedgang og kraftig oppgang for gruppen mellom 20-24 år. Et positivt trekk er at flere over 67 år er i arbeid nå enn før. Dette henger nok sammen med den generelle folkehelseutviklingen hvor folk blir eldre og holder seg arbeidsføre lengre.

Kvinner og menn i Kåfjord, sysselsetting fordelt på aldersgrupper

	I alt	15-19	20-24	25-39	40-54	55-66	67-74
2000	748	24	34	235	304	135	16
2001	783	29	31	266	285	158	14
2002	757	34	37	236	275	158	17
2003	692	47	31	197	244	155	18
2004	669	33	36	191	239	150	20
2005	695	39	33	180	245	169	29
2006	710	24	41	172	253	188	32
2007	740	45	44	182	252	188	29
2008	784	45	47	201	252	195	44
2009	780	41	47	191	254	200	47
2010	762	45	50	195	235	204	33
2011	748	47	50	177	242	190	42
2012	739	32	50	169	253	188	47
2013	718	40	36	152	260	187	43
2014	736	43	48	163	254	184	44
2015	733	39	43	170	242	182	57
2016	747	35	38	181	256	186	55
2017	783	32	54	204	263	183	47
2018	818	36	61	237	251	176	57

Tabell 21. Sysselsetting fordelt på aldersgrupper i Kåfjord kommune.

6.3 Antall helt arbeidsledige

På 90-tallet lå Kåfjord svært høyt på ledighetsstatistikken sammenliknet med Nord-Troms, Troms og hele landet forøvrig. Tallet var oppe i 20 prosent reell ledighet. Det var et stort samfunnsproblem og hang tett sammen med konjunktur- nedgangen på slutten av 80- og begynnelsen av 90-tallet. Nå er situasjonen ganske annerledes, men det er grunn til å legge merke til hva som har skjedd i de siste. Det er flere kref- ter som virker sammen.

Anleggsaktiviteten i Kåfjord har vært svært høy de siste tre-fire årene. Det er bygget en ny tunell, de to andre er rehabilitert, det er bygget nytt sykehjem i Birtavarre og det bygges ny kraftlinje gjennom kommunen.

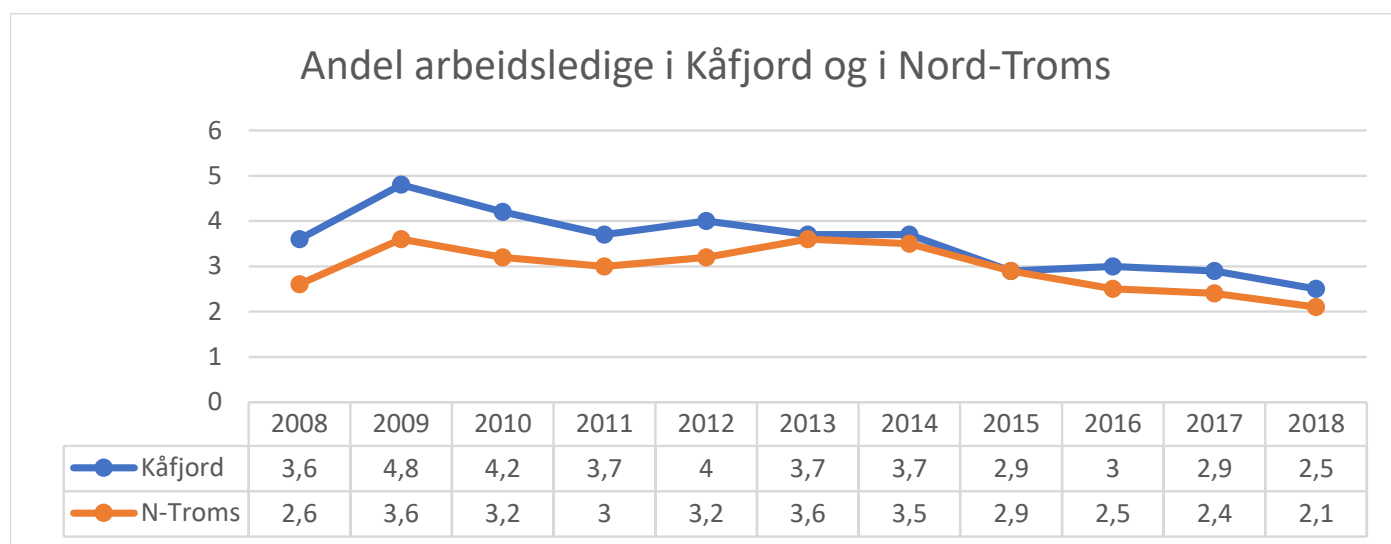
Det er økt sosial mobilitet og en draging mot livet i byen. Det er flere og flere i arbeidsdyktig alder som flytter til byene. Om du ikke får jobb lokalt er det nå lettere å flytte på seg.

Andel arbeidsledige har gått ned både i Kåfjord og i resten av Nord-Troms. Forskjellen mellom de to områdene har blitt mindre.

Om vi ser på tallene for Troms fylke, er Kåfjord prosentmessig midt på statistikken. Legg likevel merke til at det er små tall det er snakk om, så små endringer får store utslag på prosentfordelingen.

2018	Andel arbeidsledige. Prosent			Antall arbeidsledige		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
Torsken	5,1	5,2	4,9	22	13	9
Ibestad	4,2	5,0	3,2	26	17	9
Kvænangen	2,8	2,8	2,8	16	9	7
Lavangen	2,6	2,9	2,4	12	7	5
Kåfjord	2,5	3,3	1,7	26	18	8
Sørreisa	2,4	2,4	2,4	43	24	19
Kvæfjord	2,3	2,9	1,8	33	21	12
Skånland	2,2	2,6	1,7	31	20	11
Nordreisa	2,1	2,6	1,6	51	33	18
Harstad	2,1	2,6	1,7	274	172	102
Karlsøy	1,9	1,7	2,2	21	10	11
Gratangen	1,7	1,0	2,6	9	3	6
Tranøy	1,6	1,7	1,5	11	6	5
Lyngen	1,5	2,0	0,9	21	15	6
Tromsø	1,5	1,8	1,1	634	399	235
Skjervøy	1,4	1,7	1,0	21	14	7

Tabell 22. Arbeidsledighet i komuner i Troms.

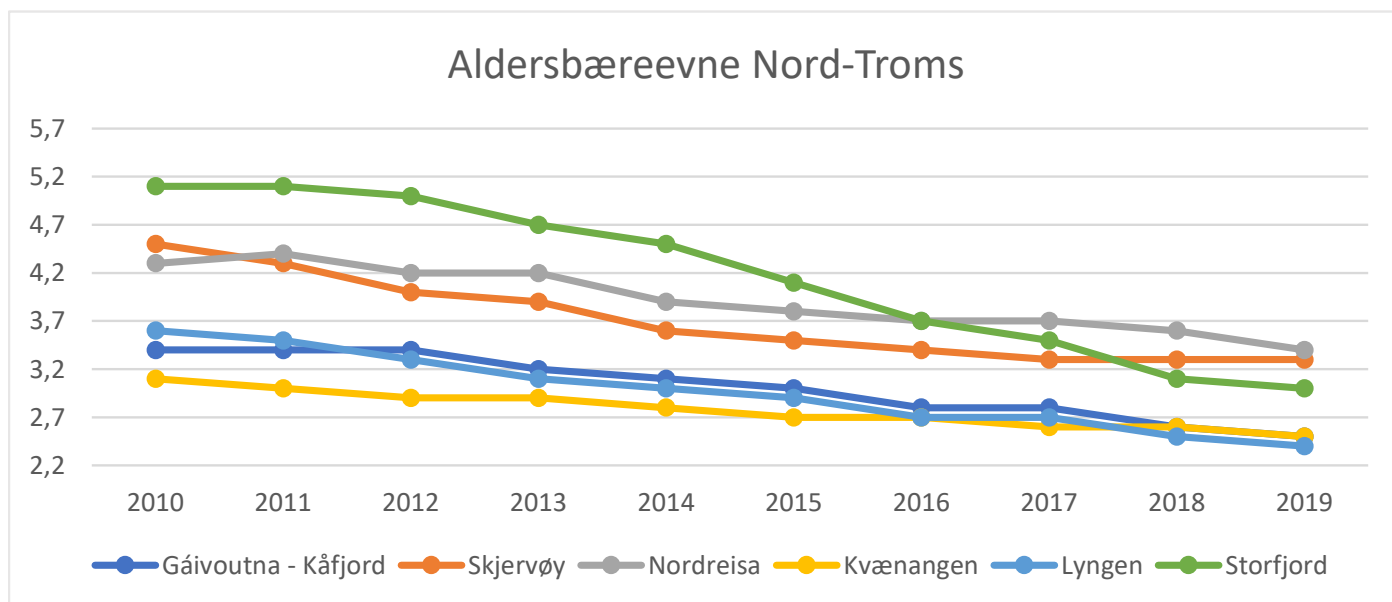

Figur 23. Arbeidsledighet i Kåfjord kommune, sammenliknet med Nord-Troms.

6.4 Aldersbæreevne

Den yrkesaktive delen av befolkningen er minkende i forhold til resten av befolkningen i Kåfjord. Situasjonen er utfordrende med hensyn til kommunens økonomiske bærekraft. Det blir færre yr-

kesaktive til å bidra med økonomi og arbeidskraft for å støtte de eldre. Nedgangen er fra ca. 3,7 til 2,5. Vi ser at Storfjord har en brattere nedgang enn Kåfjord.

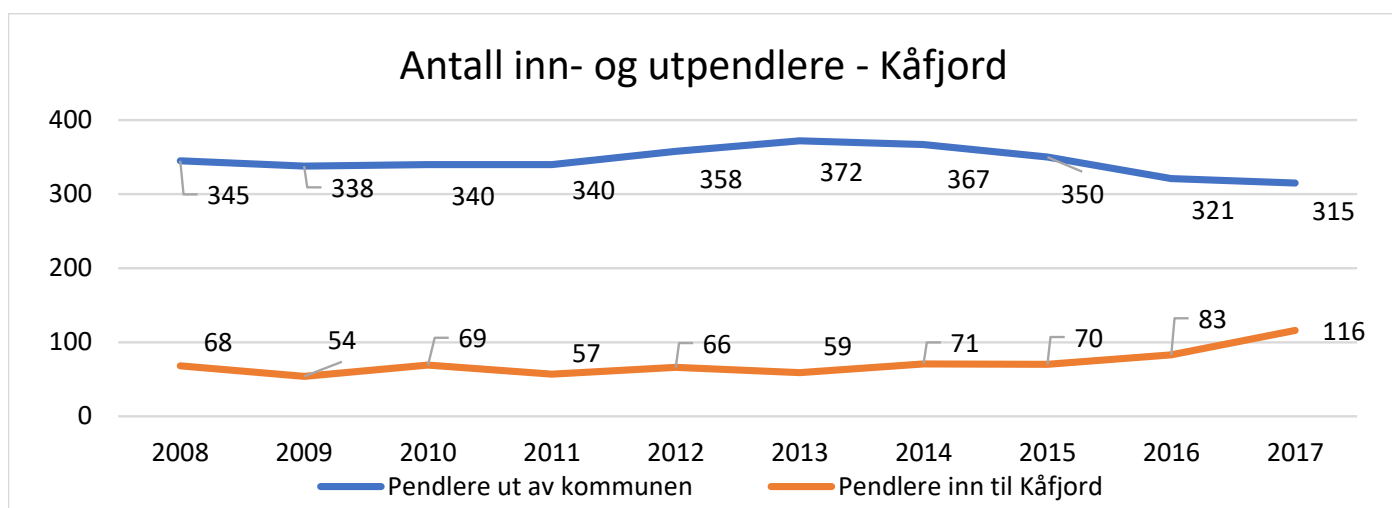

Figur 24. Aldersbæreevne for kommunene i Nord-Troms.

6.5 Pendling og arbeidsmarked

Grafikken viser sysselsatte med bosted i Kåfjord og arbeidssted utenfor kommunegrensen, og sysselsatte i Kåfjord med bosted utenfor kommunegrensen.

Utpendlere kan sees både som positivt og negativt for en kommune. Med negativt fortegn kan en se utpendlere som en gruppe i risiko for utflytting. Om pendlertilværelsen blir for negativ for en familie, og lokale jobbmuligheter ikke finnes, kan flytting bli et alternativ.

Figur 25. Pendlerbalanse i Kåfjord kommune.

	Sysselsatte Kåfjordinger	Endring fra forrige år	Bosatt i Kåfjord – pendler ut	Endring fra forrige år	Bosatt andre steder – pendler inn	Endring fra forrige år	Arbeidsplasser i Kåfjord	Endring fra forrige år
2009	1064	3	338	-7	54	-14	780	-4
2010	1033	-31	340	2	69	15	762	-18
2011	1031	-2	340	0	57	-12	748	-14
2012	1031	0	358	18	66	9	739	-9
2013	1031	0	372	14	59	-7	718	-21
2014	1032	1	367	-5	71	12	736	18
2015	1013	-19	350	-17	70	-1	733	-3
2016	987	-26	321	-29	83	13	749	16
2017	983	-4	315	-6	116	33	784	35
2018	980	-3	305	-10	142	26	817	33

Tabell 23. Pendlingsbalanse i Kåfjord kommune.

På den positive siden vil pendlere nyte godt av arbeidsplasser andre steder og samtidig bidra til lokalsamfunnet på hjemstedet med skatte kroner, barn i skolen og øvrige bidrag til samfunnet.

Antallet sysselsatte med bosted utenfor kommunen og arbeidssted i Kåfjord har økt betraktelig siden 2015. Dette kan i stor del forklares med den økte aktiviteten innen bygg og anlegg de siste årene. Det har vært store prosjekter på tunelldrif,

linjebygging, veibygging og nytt sykehjem. Disse prosjektene tar alle slutt i løpet av 2019 og vi kan vente en stor nedgang i antall pendlere inn til kommunen.

Trekker vi antall innpendlere fra utpendlere får vi en pendlerbalanse – forholdet mellom de to størrelsene. Det kan være interessant å se på hvor de som pendler inn til Kåfjord bor og hvor de som pendler ut jobber.

Ansatte med arbeidssted i Kåfjord og bosted utenfor kommunen								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1902 Tromsø	17	21	19	26	31	28	34	27
1942 Nordreisa	13	14	13	16	10	11	30	22
1939 Storfjord	7	12	8	10	9	7	11	15
1938 Lyngen	3	9	3	4	4	6	9	7
1941 Skjervøy	4	4	5	4	3	0	4	4
1943 Kvæningen	1	1	3	1	0	0	0	2
Sum resten av landet	12	5	8	10	13	31	28	65
Totalt antall innpendlere:	57	66	59	71	70	83	116	142

Ansatte med bosted i Kåfjord og arbeidssted utenfor kommunen										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1902 Tromsø	130	144	140	146	147	133	128	110	115	107
1942 Nordreisa	58	48	47	48	56	61	67	61	58	57
1939 Storfjord	23	17	17	17	22	19	24	26	22	19
1941 Skjervøy	15	10	13	8	10	13	11	9	6	13
1938 Lyngen	18	20	17	19	14	20	13	11	8	8
1943 Kvæningen	1	2	0	0	2	1	0	1	0	3
Landet for øvrig	93	99	106	120	121	120	107	103	106	98
Totalt antall utpendlere:	338	340	340	358	372	367	350	321	315	305

Tabell 24 og 25. Hvor innpendlere til Kåfjord kommune har bosted øverst. Hvor utpendlerne fra Kåfjord kommune har arbeidssted nederst.

Av disse to tabellene ser vi at det pendles mest mellom Kåfjord og Tromsø, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord. Dette viser mulighet for utvikling ved å tenke region i utvikling av boliger og arbeidsplasser i kommunene nærmest oss, i et integrert bolig- og arbeidsmarked.

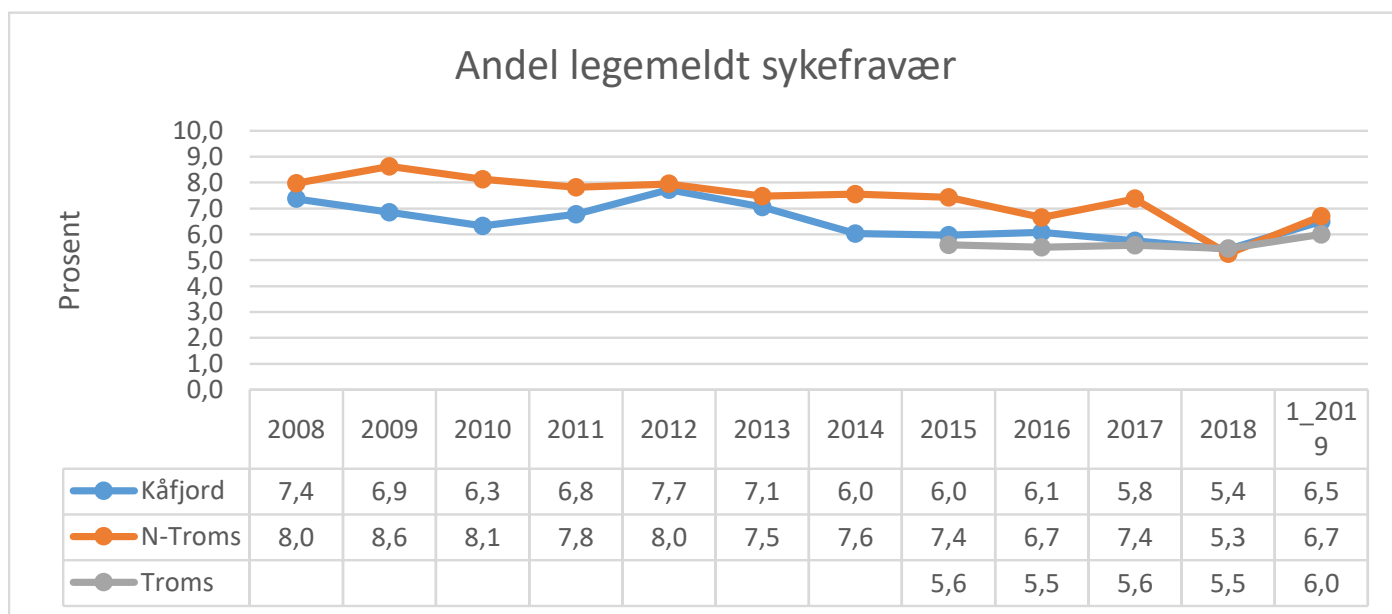
6.6 Sykefravær

Sykefravær er en stor utgiftspost for næringslivet og samfunnet. Det vanlig å skille mellom egenmeldt og legemeldt sykefravær. Egenmeldt fravær utgjør bare en liten del av det totale sykefraværet, og bortsett fra betydelige sesongvariasjoner er det forholdsvis stabilt over tid på et nivå på cirka én prosent av de avtalte dagsverk på årsbasis. Det er små forskjeller i egenmeldt fravær mellom menn og kvinner. Det er særlig langtidsfraværet (fravær

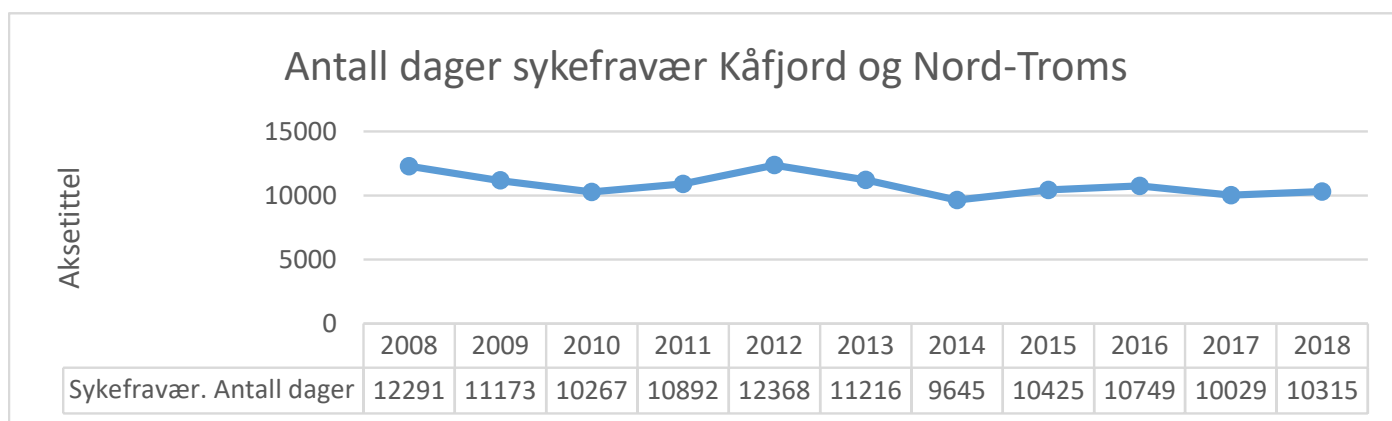
over 16 dager) som viser variasjon over tid, og her er det store forskjeller mellom menn og kvinner.

I Troms samlet er legemeldt sykefravær forholdsvis stabilt rundt 5,5 prosent. Økningen til 6 prosent for første kvartal 2019 kan være en sesongvariasjon. Det slår likt ut for både Nord-Troms, Troms og Kåfjord. Sykefraværet går ned over tid i både Nord-Troms og Kåfjord selv om antallet ansatte går opp.

I Kåfjord har sykefraværet sunket fra 12.291 sykedager i året i 2008 til 10.315 sykedager i 2018. Som vi ser av grafen som viser andel sykemeldte er utviklingen positiv også når vi ser på prosentandelen og ser bort fra nedgang i folketall.

Figur 26. Sykefravær i Kåfjord kommune, sammenlignet med Troms og Nord-Troms.

Figur 27. Antall dager sykefravær i Kåfjord kommune, sammenlignet med Nord-Troms.

6.7 Næring bedrift

Arbeidsplassene er svært viktig for et samfunn. Å opprettholde eller å øke antallet arbeidsplasser er et tegn på positiv utvikling. Kåfjord har et lite variert næringsliv med små enheter. De to største private virksomhetene er Akva Ren AS med 30 ansatte og Manndalen maskin med 22 ansatte.

Ansatte i hver næringsgruppe

Naturlig nok er det de offentlige arbeidsplassene som ansetter i større mengder i Kåfjord. Det er en tydelig nedgang i de tradisjonelle næringene som Jordbruk og fiske, mens det er en stor økning i industri, bygge- og anleggsvirksomhet og teknisk tjenesteyting

6.7.1 Næringsstruktur

Antall ansatte i hver næringsgruppe	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
I alt	780	762	748	739	718	736	733	749	786	815
01-03 Jordbruk, skogbruk, fiske	131	131	134	113	122	114	98	88	94	99
05-09 Bergverk og Utvinning	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
10-33 Industri	4	6	11	6	5	4	4	3	27	22
35-39 Elektrisitet, vann, renovasjon	3	4	4	4	4	4	3	3	3	0
41-43 Bygge og anleggsvirksomhet	50	49	62	73	72	62	84	97	94	141
45-47 Varehandel, motorvognreparasjon	64	75	67	75	75	80	66	68	69	63
49-53 Transport og lagring	32	29	29	26	29	35	28	33	30	28
55-56 Overnatting og servering	5	7	8	8	11	13	10	6	8	6
58-63 Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	0	0	1	1	0	3	3
64-66 Finansiering og forsikring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	10	13	10	16	20	25	14	22	29	33
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	34	30	7	9	5	6	6	9	9	9
84 Offentlig administrasjon, forsvar	60	55	72	67	59	56	57	61	58	59
85 Undervisning	88	87	78	84	73	64	79	82	83	81
86-88 Helse og sosialtjenester	260	230	216	209	193	225	240	231	232	228
90-99 Personlig tjenesteyting	34	41	47	47	46	44	34	42	39	35
00 Uoppgitt næring	5	3	3	2	4	3	9	4	8	8

Tabell 26. Ansatte fordelt på næringsgrupper i Kåfjord kommune.

Bedrifter i hver næringsgruppe

Den samme tendensen gjelder for antall bedrifter. Det er nedgang i jordbruk og fiske, mens det er mange nyetableringer i bygge- og anleggsvirksomhet og teknisk tjenesteyting.

Antall bedrifter i hver næringsgruppe	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bedrifter i alt	248	241	243	237	243	238	239	239	248	258
01-03 Jordbruk, skogbruk, fiske	86	84	84	82	85	85	83	79	78	79
05-09 Bergverk og Utvinning	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
10-33 Industri	10	9	11	9	8	9	9	10	10	11
35-39 Elektrisitet, vann, renovasjon	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
41-43 Bygge og anleggsvirksomhet	20	19	21	23	17	21	25	28	32	35
45-47 Varehandel, motorvognreparasjon	24	27	29	23	25	24	22	21	19	21
49-53 Transport og lagring	12	11	10	11	11	11	12	10	8	7
55-56 Overnatting og servering	8	8	7	9	10	10	8	5	10	9
58-63 Informasjon og kommunikasjon	4	3	2	2	2	2	2	3	4	3
64-66 Finansiering og forsikring	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	16	18	15	18	23	24	22	24	29	33
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	9	8	10	8	12	6	7	11	8	6
84 Offentlig administrasjon, forsvar	8	6	7	7	7	7	7	7	7	7
85 Undervisning	7	5	6	6	6	7	8	6	6	6
86-88 Helse og sosialtjenester	22	19	18	17	18	14	18	17	20	22
90-99 Personlig tjenesteyting	17	19	18	19	16	15	14	16	16	18
00 Uoppgitt næring	1	1	1	1	2	2	1	1	0	0

Tabell 27. Bedrifter fordelt på næringsgrupper i Kåfjord kommune.

6.7.2 Jordbruk, skogbruk og fiske

Jordbruk, skogbruk og fiske har tradisjonelt vært den næringsgruppen med størst antall ansatte, og med gode muligheter for kombinasjon med andre næringer. Det er ingen store gårder med mange ansatte. De fleste er drevet av 1-2 personer.

Nasjonale politiske målsettinger og rammebetingelser er avgjørende for utviklingen av landbruket også i Kåfjord. Et livskraftig landbruk vil spille en viktig rolle for å bevare hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og sikre levevilkårene i ulike deler av landet. Dette gjelder i høyeste grad i Kåfjord.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jordbruk	108	101	89	95	83	69	60	64	76
Skogbruk	2	4	0	2	10	3	3	3	0
Fiske og akvakultur	21	29	24	25	21	26	25	27	23
Til sammen	131	134	113	122	114	98	88	94	99

Tabell 28. Ansatte i Jordbruk, Skogbruk og fiske og akvakultur i Kåfjord kommune.

Begrensende faktor i Kåfjord kommune er arealsituasjonen med lite ledige arealer. Nesten alt av jordbruksarealer i kommunen er utnyttet.

Av tabellen kan vi lese at flere ting har skjedd de siste ti årene. Det første vi legger merke til er at antall ansatte i jordbruk, skogbruk og fiske har gått ned fra 108 til 76 ansatte på disse årene. Dette er næringer med lange tradisjoner som er sterkt tilknyttet naturen og kulturen i området. Nedgangen i disse næringene har flere forklaringer. For fisket er det naturlig å tenke seg at forekomsten av fisk i området har gått ned og at det har blitt svært vanskelig å få tak i kvoter. Vi kommer tilbake til fiskeriene om litt.

Innen jordbruk har det blitt vanskelig å drive små enheter – det hevdes at det er mye på grunn av økte krav til større driftenheter og krav til anskaffelser av nytt og mer moderne utstyr. Selv om landbruket samlet sett i Norge tjener mer penger i dag enn for ti år siden, er det en nasjonal trend med rasjonalisering, automatisering og sammenlømte bruk.

Innen næringsgruppen Jordbruk, skogbruk og fiske finner vi også akvakultur. Her har Kåfjord for tiden tre virksomheter: Lyngsskjellan, som er uten produksjonsaktivitet, Lerøy Aurora sitt anlegg i Manndalen med syv ansatte, og Skardalen setefisk med sine åtte ansatte. Det ligger et potensiale for vekst innen oppdrett i Kåfjord, men det er foreløpig ikke politisk vilje til å satse på denne næringa.

6.7.3 Jordbruk

Som nevnt er jordbruket på retur. Tallene løper frem til 2017, men det er flere som har lagt ned drifta siden den gang, og trenden er negativ. Størst nedgang på ti år ser vi på melkegeit.

Oppgangen har vi innen ammekyr og høner, men disse utgjør et så lite antall at de ikke kan veie opp for nedgangen over hele linja ellers.

	Storfe i alt	Kyr i alt	Melkekyr	Ammekyr	Andre storfe	Sau	Melkegeit	Avlssvin	Høner
2008	615	251	0	0	364	2 311	1210	0	0
2009	616	254	254	0	362	2 248	1160	0	0
2010	581	237	237	0	344	2 186	1190	0	0
2011	554	238	238	0	316	1 917	1151	0	0
2012	607	258	258	0	349	1 787	1056	0	0
2013	606	260	260	0	346	1 820	970	0	0
2014	651	244	0	0	407	2 056	605	0	0
2015	706	272	259	13	434	2 156	1001	0	17
2016	694	271	259	12	423	2 074	945	0	0
2017	565	203	187	16	362	2 012	761	0	37

Tabell 29. Husdyr i Kåfjord kommune.

6.7.4 Fiske

Det er pr. september 2019 registrert ni fiskere på blad A i Kåfjord og 15 på blad B. Det er to mottaksstasjoner for fisk, én i Djupvik og én i Manddalen. Disse stasjonene tar imot fisk fra alle kommuner, men i hovedsak fra Kåfjord, Lyngen og Storfjord. I følge SSB ble det ilandført de mengder i Kåfjord mellom 2008 og 2016 som vist i tabellen til høyre.

Det finnes ikke tall hos SSB for 2017 og 2018, men vi vet at tallene er bedre for disse årene. Økningen fra 2013 til 2014 regner vi med skyldes kjøpsavtale med Karl'a fisk og skalldyr i Tromsø for begge mottakene.

Båter med hjemmehavn i Kåfjord leverer også fisk andre steder. Til høyre ser vi mengder ilandført av båter fra Kåfjord.

Bildet av fiskeriene i Kåfjord er svingende. Noen sier at det ikke er fisk nok, og andre sier at det er færre som gidder å fiske for å levere i perioder. Det er uansett forklaring en næring preget at ustabile forhold i Kåfjord.

År	Mengde og verdi	
	Mengde (tonn)	Verdi (1000 kr)
2008	280	2440
2009	157	1101
2010	4	37
2011	4	35
2012	9	58
2013	1	9
2014	136	1211
2015	208	1792
2016	142	1475

Tabell 30. Mengde og verdi av ilandført fisk i Kåfjord kommune.

År	Mengde og verdi	
	Mengde (tonn)	Verdi (1000 kr)
2008	518	7059
2009	407	3805
2010	497	4065
2011	1248	11067
2012	1611	13452
2013	507	4791
2014	542	4188
2015	501	4891
2016	484	5890

Tabell 31. Mengde og verdi av fisk ilandført av båter fra Kåfjord kommune.

6.7.5 Industri, bygg og anlegg og turisme

Det har vært stor vektst innen industri. Dette henger i hovedsak sammen med at Akva Ren AS har flyttet sin virksomhet innen videreforedling av restråstoff fra sjømatnæringa fra Lyngen- til Kåfjord kommune. Fabrikken er i utvikling, men foreløpig ser det ut til at modernisering av produksjonen kan føre til reduksjon i antall arbeidsplasser.

Innen bygg og anlegg har det vært positiv utvikling. Økt aktivitet innen bransjen med tunelldrif, veibygging og nytt sykehjem har gitt kommunen et tiltrengt marked for varer og tjenester. Vi ser at økningen har vært jevn, men at den gjorde et stort byks fra 2017 til 2018. Det kan forventes at det kommer en reduksjon innen aktivitet på dette feltet på grunn av at tunell, skredforebygging, helsetenter og utviklingen av Løkvoll er ferdig i løpet av 2019. Det er planlagt å utbedre veien mellom Olderdalen og Langslett i Nordreisa, men det ventes ikke å komme i gang de nærmeste årene.

Innen overnatting og servering er det liten utvikling. Satsingen på turisme med bygging av f.eks.

Gorsabrua, tilrettelegging for besøk og satsing på Visit Lyngenfjord har kastet lite av seg i antall arbeidsplasser. Det er kun fem av bedriftene som går med overskudd på tilsammen 1,3 millioner kroner. En videre satsing her kan likevel være fornuftig fordi potensialet er stort. Kåfjord er en attraktiv destinasjon, men har en lite utbredt kultur for reiselivsvirksomhet. Det er for få som vil starte opp noe her.

Bygg og anlegg er nå den største næringsgruppen innen privat virksomhet i Kåfjord. Av tabellen under kan vi se at for 2018 var 17,3 prosent av de ansatte innen denne næringen. Landbruket er på nedadgående trend i Kåfjord som mange andre steder og ligger nå på 12,1 prosent. Her viser tallene en liten oppgang de siste tre årene. Det er et håp om at det er en fortsettende trend og at flere kan nyttiggjøre seg landbruket fremover. Det er viktige og stedbundne arbeidsplasser.

Prosentvis fordeling av ansatte i næringsgruppene	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
01-03 Jordbruk, skogbruk, fiske	16,8	17,2	17,9	15,3	17	15,5	13,4	11,7	12	12,1
05-09 Bergverk og Utvinning	0	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0
10-33 Industri	0,5	0,8	1,5	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4	3,4	2,7
35-39 Elektrisitet, vann, renovasjon	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0
41-43 Bygge og anleggsvirksomhet	6,4	6,4	8,3	9,9	10	8,4	11,5	13	12	17,3
45-47 Varehandel, motorvognreparasjon	8,2	9,8	9	10,1	10,4	10,9	9	9,1	8,8	7,7
49-53 Transport og lagring	4,1	3,8	3,9	3,5	4	4,8	3,8	4,4	3,8	3,4
55-56 Overnatting og servering	0,6	0,9	1,1	1,1	1,5	1,8	1,4	0,8	1	0,7
58-63 Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	0	0	0,1	0,1	0	0,4	0,4
64-66 Finansiering og forsikring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	1,3	1,7	1,3	2,2	2,8	3,4	1,9	2,9	3,7	4
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	4,4	3,9	0,9	1,2	0,7	0,8	0,8	1,2	1,1	1,1
84 Offentlig administrasjon, forsvar	7,7	7,2	9,6	9,1	8,2	7,6	7,8	8,1	7,4	7,2
85 Undervisning	11,3	11,4	10,4	11,4	10,2	8,7	10,8	10,9	10,6	9,9
86-88 Helse og sosialtjenester	33,3	30,2	28,9	28,3	26,9	30,6	32,7	30,8	29,5	28
90-99 Personlig tjenesteyting	4,4	5,4	6,3	6,4	6,4	6	4,6	5,6	5	4,3
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 32. Prosentvis fordeling av ansatte etter næringsgrupper.

6.7.6 Varehandel

Kåfjord har seks dagligvarebutikker, en butikk for landbruksutstyr og traktorer, en byggevarehandel, en blomsterbutikk og tre husflidsbutikker. Statistikken viser at innbyggere i Kåfjord handler mye andre steder. I Nord-Troms er det bare Storfjord som ligger lavere med antall kroner brukt pr. innbygger. Kåfjord ligger på 311. plass i landet. Nabolikommunen Nordreisa ligger høyt oppe i Troms.

Det er flere årsaker til at det handles lite i Kåfjord. Antall butikker er lavt av naturlige årsaker. Det er ikke så mange kunder per butikk. Det blir færre og færre spesialiserte butikker generelt sett, og spesielt på landsbygda. Hverken Kåfjord eller Storfjord har vinmonopol, noe som bli trukket frem som en av årsakene til at flere reiser ut av kommunen for å handle. En annen årsak er at både Storfjord og Kåfjord ligger nærme Kilpisjävri med anledninger for grensehandel. For Kåfjord spesielt spiller nærheten til Nordreisa og tilbudene der en rolle.

	Per innbygger. Kroner	Avvik fra landet. Kroner
1931 Lenvik	113 042	28 432
1902 Tromsø	99 595	14 985
1903 Harstad	96 320	11 710
1923 Salangen	84 178	- 432
1942 Nordreisa	82 853	- 1 757
1924 Målselv	78 958	- 5 652
1941 Skjervøy	68 954	- 15 656
1913 Skånland	65 450	- 19 160
1933 Balsfjord	61 608	- 23 002
1943 Kvænangen	57 336	- 27 274
1922 Bardu	55 498	- 29 112
1938 Lyngen	49 006	- 35 604
1925 Sørreisa	44 352	- 40 258
1936 Karlsøy	44 083	- 40 527
1920 Lavangen	41 964	- 42 646
1940 Kåfjord	41 121	- 43 489
1917 Ibestad	38 391	- 46 219
1929 Berg	35 095	- 49 515
1928 Torsken	31 050	- 53 560
1919 Gratangen	25 813	- 58 797
1926 Dyrøy	23 531	- 61 079
1939 Storfjord	23 068	- 61 542
1911 Kvæfjord	21 688	- 62 922
1927 Tranøy	18 568	- 66 042

Tabell 33. Varehandel per innbygger i kroner for kommuner i Troms, sammenlignet med landet.

7. Arealer og infrastruktur

Tilgjengelige arealer for både bolig og næringslivsetablering er viktig for å oppnå vekst i et samfunn. De ulike næringene har ulike behov – spesielt når det kommer til infrastruktur. Et attraktivt samfunn har mulighet til å ønske nye mennesker og ny aktivitet velkommen inn.

Har vi nok bolig- og næringsarealer?

Har vi god nok infrastruktur for befolkning og bedrifter?

7.1 Næringsareal

Kåfjord har noe ferdig regulert næringsareal, men det er mangel på arealer som er klar til å bygges ut. Det er et potensial i utvikling av eksisterende områder på flere steder i kommunen.

De regulerte arealene trenger teknisk og fysisk infrastruktur ført frem til seg for å kunne utnyttes. I tillegg er det forholdsvis omfattende undersøkelser som må gjøres når det gjelder grunn- og skredforhold.

De regulerte næringsarealene er fordelt utover hele kommunen, med litt variasjon i hvilke formål som tillates. Det er alt fra industri-, til turist- og kontorformål som ikke enda er utviklet.

Det er utfordrende å ikke ha tilgang på byggeklare næringsarealer for bedrifter som ønsker å etablere seg i Kåfjord. Veien fra den situasjonen som møter bedriftene i dag til de kan ha ferdig utbygde arealer kan fort bli lang og kostbar. Situasjonen gjør oss utsatt for å miste næringsetableringer til andre kommuner som har byggeklare arealer.

Dette er en viktig faktor som påvirker bedriftsattraktiviteten til kommunen. Å skape byggeklare næringsarealer med moderne infrastruktur vil være en viktig faktor å øke bedriftsattraktiviteten fremover.

Det er mangel på arealer til jordbruk. Det økende kravet til stordrift medfører at små teiger blir ulønnsomme. Dette er en nasjonal trend som virker å være vanskelig å gjøre noe med i kommuner som Kåfjord med utfordrende topologi og eieomsstruktur.

7.2 Boligareal

Det er ferdig regulerte boligarealer i hele kommunen. Disse er i all hovedsak spredt rundt i de forskjellige bygdene og er for det meste i privat eie. Boligarealet er stort sett ikke byggeklart, da det er gjenstand for fare for kvikkleireskred, og må utredes deretter.

Boligarealer er mye mer sårbar angående denne typen kostbare utredninger enn det næringsarealet er. For en som skal bygge seg et hus er denne utgiften en mye større del av budsjettet enn når en bedrift skal bygge et næringsbygg.

Det er derfor avgjørende for boligattraktiviteten i kommunen at det finnes byggeklare boligtomter, da vi i en integrert arbeidsmarkedsregion som Nord-Troms konkurrerer med mange kommuner når noen skal bosette seg og bygge hus.

7.3 Fritidsboligareal

Det er mange regulerte områder for fritidsboliger i kommunen, spesielt i ytre del. Her er det også noen steder byggeklare tomter hvor skredfare er ferdig kartlagt. Det er i dag ikke den store etterspørselen etter denne typen arealer og det vurderes til at kommunen per 2019 har tilfredsstillende mengde fritidsboligarealer.

Å skape byggeklare fritidsboligarealer behøver derfor ikke å være høyt prioritert, men vil kunne tas med som en del av klargjøring av boligarealer med tanke på oppsamling av kostnader til for eksempel kartlegging av skredfare og grunnforhold.

7.4 Infrastruktur

Kåfjord kommune har godt utbygd infrastruktur. Det er bygd ut høyhastighets fibernett i hele kommunen til alle husstander. I tillegg er det god mobildekning med høy hastighet hos de aller fleste husstander. Europaveg seks, som har fått store oppgraderinger de siste årene, løper langs fjorden gjennom hele kommunen. Med unntak av ytterste del av kommunen er det godt med tilgang på strøm.

Disse forholdene bidrar til å øke alle de tre typene attraktivitet.

8. Vurderinger og anbefalinger

Vi har beskrevet og analysert mange ulike indikatorer og faktorer innen befolkning- og næringsutvikling i Kåfjord kommune. De strukturelle forholdene er vanskelig å påvirke og det er derfor viktig å være klar over dem. Når de strukturelle forholdene er kjent, kjenner man også de forholdene som kan påvirkes lokalt.

Vi står da igjen med det lokale handlingsrommet for å skape vår egen framtid - kommunens egen innsats for økt attraktivitet.

8.1 Det lokale handlingsrommet - hva kan gjøres i Kåfjord

Skal man få til endring må en jobbe aktivt med tiltak som gir lokal påvirkningskraft. Innsatsen kan gjøres på mange felt og på mange måter, må derfor prioriteres. Vi bør ta utgangspunkt i de tre attraktivitetsbegerpene, bosted, besøk og bedrift.

8.1.1 Bostedsattraktivitet

Folk kan bo i Kåfjord og jobbe andre steder. Det viser tallene på pendling. Kåfjord kan derfor med god grunn jobbe aktivt for bedriftsetableringer også utenfor sine egne kommunegrenser, da det vil bidra positivt til hele den integrerte arbeidsmarkedsregionen. Men hva skal til for å øke bosettingen?

Hvorfor skal folk velge å bosette seg i Kåfjord, fremfor der de har sitt arbeidssted?

Hva skal til for å få fremtidige Nord-Tromsinger og andre arbeidssøkende til å velge å bosette seg i Kåfjord?

Hvorfor skal folk som bor i Kåfjord fortsette å bo her?

Det er strukturelle forhold som i dag bidrar til negativ bostedsattraktivitet.

- Befolkningsstørrelsen er minkende og demografien er preget av stadig flere eldre.

- Naturfare skaper usikkerhet og uforutsigbarhet for etablering

- Arbeidsmarkedet er begrenset, med få kompetansearbeidsplasser

8.1.2 Besøksattraktivitet

De som besøker Kåfjord har god tilgang på natur og kulturopplevelser. Europaveg seks gjør at store mengder folk reiser gjennom kommunen hver eneste dag. Men hva må gjøres for å kapitalisere på dette?

Hva skal til for å få dem til å stoppe og bruke tilbudene?

Hvordan tiltrekke oss planlagte besøk?

Hva skal til for å skape attraktive tilbud til besøkende?

Hvordan få besøkende til å legge igjen verdier i kommunen?

Det er flere forhold som påvirker utviklingen i besøksattraktiviteten:

- Europaveg seks med sine tusenvis av reisende. (Strukturelt forhold)
- Topografien og bosettingsmønsteret gjør det vanskelig å skape synergier i handels- og besøksnæringer. (Strukturelt forhold)
- De naturgitte forholdene med lett tilgang på fjell og fjord. (Strukturelt forhold)
- De etablerte kulturtilbudene. (Attraktivitetsfaktor)
 - Festivaler som Riddu Riddu, Fiskefestivalen, isfiskefestivalen og Lyngefjord Skyrun. Sterk husflidsaktivitet med flere åpne butikker.

8.1.3 Bedriftsattraktivitet

Kåfjord har naturgitte begrensinger som gir mangel på utnyttbart areal. De tradisjonelle næringene er i tilbakegang på nasjonalt nivå. Vi har et godt utbygd fibernett og gode økonomiske fordeler for både arbeidsgivere og -takere. Men gjør dette det attraktivt å etablere seg som bedrift?

Hvorfor skal bedrifter etablere seg i Kåfjord?

Hva skal til for å øke antall bedriftsetableringer?

Hvilke virksomheter ønsker vi å tiltrekke oss?

Hva skal til for å skape kompetansearbeidsplasser?

Det er flere forhold som påvirker utviklingen i bedriftsattraktiviteten:

- Infrastruktur med fibernett. (Strukturelt forhold)

- Naturfare og plassmangel. (Strukturelt forhold)
- Tradisjonsnæringer i tilbakegang. (Strukturelt forhold)
- Mangel på kompetansearbeidsplasser
- Økonomiske fordeler eksempelvis ingen arbeidsgiveravgift, lavere skatt, nedskrivning av studielån. (Strukturelt forhold)
- Fjorder med gode forhold for havbruk. (Strukturelt forhold)

8.1.4 Kåfjords interne attraktivitet

Til støtte for all attraktivitet er goder som kulturen i Kåfjord, gode skoler og barnehager, et effektivt byråkrati, inkluderende holdninger fra innbyggere og åpne armer mot de som kommer utenfra. Innbyggerne er svært viktige bidragsytere til at et sted er attraktivt.

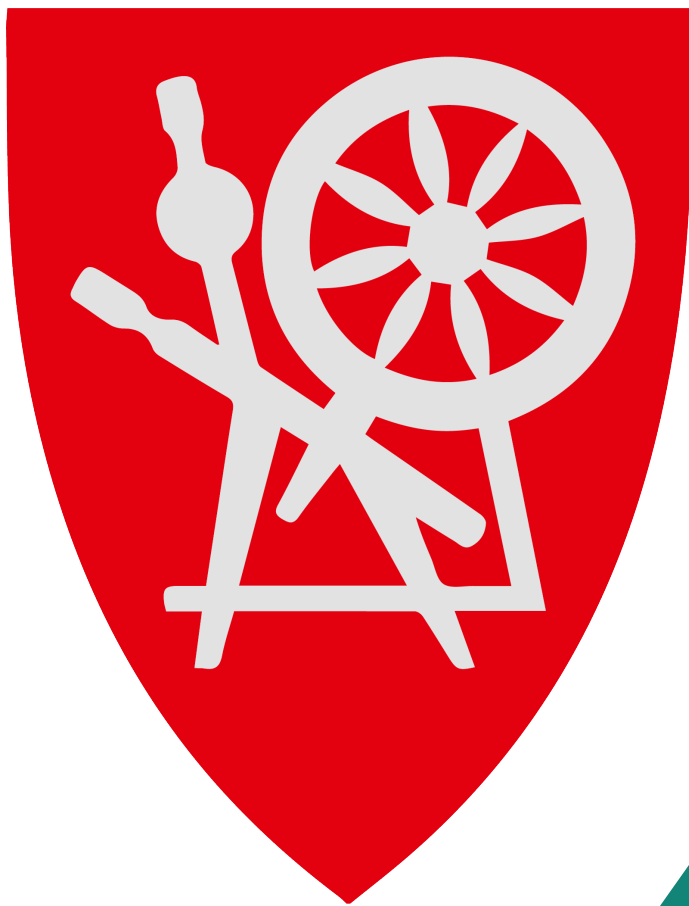
8.2 Økonomi

Det er nedgang i antall innbyggere. De som er igjen blir eldre og fødselsbalansen er synkende. Det blir færre i arbeidsaktiv alder. Det er få kompetansearbeidsplasser og gjennomsnittsinntekten er lav.

Så hvilket resultat har denne utviklingen for Kåfjord kommune?

Den største utfordringen vil være økonomien. Det blir flere eldre som skal tas vare på av stadig færre yngre. Omsorgen av de eldre og gode servicetilbud til innbyggerne må finansieres av stadig mindre tilskudd og lavere skatteinngang.

Dette er store utfordringer som vi kan forsøke å bidra til å løse gjennom økt attraktivitet i de tre ulike kategoriene.

ÅRSTALL

2019

FORMAT

A4

ANTALL SIDER

47

TITTEL

NOTAT OM BEFOLKNING- OG NÆRINGSUTVIKLING
ÁLBMOT JA EALÁHUSOVDÁNEAPMI NOTÁHTA

FORFATTER

KÅFJORD KOMMUNE VED KOMMUNALDIREKTØR EINAR PEDERSEN,
NÆRINGSKONSULENT JENS KRISTIAN NILSEN OG KOMMUNEPLANLEGGER BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL